

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő és igazgató:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD 55. évf. 136. szám
1940. június 21., péntek

Felolós-szerkesztő:
SZ. JAKAB GÉZA

Laptulajdonos: „Aradi Közlöny lapkiadó r. t.” — Törvényszéki bejegyzési szám: 10/1-1938.

Hőfőhár repülőgépen

Elindult a fegyverszüneti tárgyalásokra a francia kormány-bizottság

**Bordeauxból Biarritzba költözött a francia kabinet — Közös franciaországi front elérésére törekszik a német-olasz haderő
Kölcsönös angol-német bombatámadások**

Franciaország már nem helyezkedhet szembe a német követelésekkel

Bordeaux. (Rador.) A francia rádió közlése szerint a francia kormány által kinevezett teljes hatalmu küldöttség vezetője BAUDOIN külügyminiszter. A küldöttség már elindult abba a helységbe, amelyet a németek jelöltek ki. Ebben a helységben fogják átnyújtani a fegyverszünetre vonatkozó német és olasz feltételeket. A Havas ügynökség jelenté, hogy a franciák által kijelölt meghatalmazottak csütörtök reggel indultak utnak, hogy felvegyék az érintkezést a német meghatalmazottakkal.

A francia kormány egyébként közölte a né-

met kormánnyal a fegyverszüneti tárgyalások folytatásával megbízottak nevét. Ezek a következők: HUNTZIGER hadsereg tábornok, NOEL nagykövet, LELI altengernagy és BERGERET, a légiereő tábornoka. A Spanyolországon át jövő hírszolgálat gyengesége miatt a francia kormány értesítése csak éjszaka 1 órakor érkezett a német kormányhoz és a hírt csak hajnali 4 órakor tudták kézbesíteni a birodalmi vezérnek. A német hadsereg főparancsnokság megette azonnal a szükséges intézkedéseket a francia fegyverszüneti bizottság fogadására.

Pétain marsall lemondott, Laval az új francia kormányelnök?

Róma. (Stefani.) A Messagero bordeauxi jelentése szerint Petain tábornok benyújtotta lemondását. A lemondás akkor következett be, amikor a fegyverszüneti tárgyalásokra kijelölt bizottság már elutazott. Lebrun köztársasági elnök az olaszbarátságáról ismert Lavalt bizta meg az új kormány megalakításával. Petain lemondásának oka az olasz lap szerint ismeretlen.

Hol tartják a tárgyalásokat?

Bordeaux. (Rador.) A francia kormány utasította a tárgyaló bizottságot, hogy ne fogadjon el olyan békét, amelyek lealázók lennének, az ilyen természetű feltételeket a francia kormány visszautasítaná és ismét fontoló-

Pétain marsall rádió-beszéde a francia összeomlás okairól

Bordeaux. (Rador.) A Havas ügynökség jelenté: Pétain marsall, a lemondott francia miniszterelnök csütörtök délután 13 óra 30 perckor a következő rádióbeszédet mondotta:

— „Franciák! Az ellenfelet felkértem az ellenségeskedések beszüntetésére. A kormány tegnap kijelölte a meghatalmazottakat a feltételek átvételére. Katonaszívvvel hoztam ezt a súlyos elhatározást, mert azt a katonai helyzet kényszerítően szükségessé tette. Reméltük, hogy a Somme és az Aisne vonalon ellen tudunk állani. Weygand tábornok neve a győzelem biztos záloga volt. Az új arcvonal azonban az ellenség nyomásának engedett és csapataink kénytelenek voltak visszavonulni. A fegyverszüneti kérdés már június 13-án elkerülhetetlen volt. A kudarc meglesz benneteket és nem értitek meg a kudarc okát. Megmondom nektek az okokat, 1917. május elsején még 3 millió 280.000 emberünk volt fegyverben. A jelenlegi harc előestéjén pedig félmillióval kevesebb. Ezenkívül 1918. májusában 85 angol hadosztályunk volt, míg most mindössze 10. Akkor veletünk volt 58 olasz hadosztály és mind-

ra venné London ajánlatát.

Németországban nagy figyelemmel kísérik a béketárgyalások megindulását. A békefeltételekről semmi sem szivárgott ki, ugyszintén arról sem, hogy a tárgyalások színhelye hol lesz. Jól értesült német helyen mégis tudni vélik, hogy a tárgyalásokat Versaillesben tartják meg.

Új francia propáganda-ügyszótllyt állítanak fel

Bordeaux. (Rador.) A francia kormány elhatározta, hogy új francia propágandaügyszótllyt állít fel, amely Petain marsallnak lesz alárendelve. Jean Crouvost nevezték ki a francia propagandahivatal főbiztosává.

ezeiken felül 42 amerikai hadosztály is. De hadianyagban még nagyobb volt az előnyünk, mint emberekben. A francia légiereő azonban

Lyon, Toul, Luneville, Bâle, Rennes, Cherbourg és Strassburg a német hadsereg új állomásai

Berlin. (Rador.) A Német Távirati Iroda jelentése szerint Lyon megszállása teljes rendben történt. A német csapatok elfoglalták a különböző katonai pontokat és hidakat. Lyon halott város benyomását kelti, a lakosság alig mutatkozik az utcákon. A Lyonban lévő francia hatóságok felszólították a lakosságot, hogy őrizze meg a nyugalma. Luneville és a toulai erődítmény szintén a német csapatok kezére került. A strassburgi székesegyházon német lobogó lebeg. Strassburgba tegnap délután vonultak be a német csapatok.

Egy újabb francia kitörési kísérlet hiúsult meg

A DNB jelentése szerint a német csapatok előnyomulása déli irányban folyik és újabban Le Mans városát is elfoglalták. Előnyomulásuk a Loire alsó folyása felé tovább tart. A Maginot-vonal és a svájci határ közötti szakaszon a franciák még egyszer megkísérelték a kitörést, a német csapatok azonban ezt visszautasították. A helyzet most a flandriai körülményekhez hasonlít. (R.) Cherbourg és Rennes normandiai városok és a Bretagne elfoglalása következtében Anglia ellenőrzése itt is megszűnt. Cherbourg különösen fontos pont volt a francia hadi- és kereskedelmi tengerészet szempontjából. Az angol szén ezen a kikötőn keresztül került Franciaországba. Rennes Nyugatfranciaország egyik legfontosabb vasúti csomópontja.

most 1:6 arányban harcolt. Mindezekon kívül most kevesebb barátunk volt, kevés a gyermekünk és fegyverünk. Ezek az okai a mi vereségünknek. Minden nép átélte már sikert és balsikert. Ebből tűnik ki egy nemzet nagysága, hogy miképpen fogadja azokat. Az elvesztett küzdelemből le fogjuk vonni a tanulságot. A győzelem óta az élvezet felülkerekedett az áldozatosság számára. Az elérkezett szerencsétlenségben veletek maradtok, amint veletek voltam a dicsőség napjában is. Legyetek mindannyian mellettem, hiszen Franciaországról van szó, francia földről és a francia nép fiáról!”

Illetéktelen rádió-közlést tett Londonban egy francia tábornok

Bordeaux. (Rador.) A Havas-ügynökség a következő belügyminiszteri közleményt adta ki:

— De Gaulle tábornok, aki kedden este a londoni rádió felhasználásával beszédet tartott, nem tagja a kormánynak és nincs felhatalmazása hivatalos közléseket tenni. Utasítást kapott, hogy visszatérjen Franciaországba.

A francia flotta nem adja meg magát...

London. A Reuter-iroda közli Moszkvából a Tass távirati iroda jelentését. Valamennyi francia hadihajó, amely délfraanciaországi kikötőkben tartózkodott, kifutott a hazai tengerészeti támaszpontokról és Alexandriában az angol hajóhadhoz csatlakozott. A francia hajóhad valamennyi egysége az angol flottával együtt harcol majd. Darlan tenger-nagy vette át a flotta feletti parancsnokságot. „A francia flotta — írják a lapok — nem tesz eleget annak az esetleges parancsnak, hogy adja meg magát. A hajóhad tovább folytatja a küzdelmét, mert a flotta parancsnokai azt az álláspontot képviselik, hogyha létre is jön Petain marsall és a német főhadiszállás között az egyezmény, ezt kényszerhelyzetben írja alá a Petain-kormány.” (Rador.)

A francia hadijelentés

Bordeauxból jelentik: A rádió útján közölt francia hadijelentés a következőképpen hangzik: A francia hadsereg a rendkívül erős német nyomás következtében több részre szakadt. Azok a csapatok, amelyek Páris körül harcoltak, visszavonulni voltak kénytelenek. A Loirenál még folynak a harcok, a csapatok azonban itt is megkezdtek a dél felé való visszavonulást. A francia csapatok — folytatja a jelentés — el vannak vágva egymástól és visszavonuló mozdulatokat végeznek. (Rador)

Rövidesen

Egységes német—olasz stratégiai arcvonal létesül az Atlanti oceántól a Földközi tengerig

Basel. (Rador.) A Stefani ügynökség értesítése szerint a német és olasz hadvezetőség arra szorítkozik most, hogy stratégiai vonalat alkosson az Atlanti-óceántól a Földközi-tengerig, anélkül azonban, hogy belső válságot idézzon elő Franciaországban és azt fenkretegyze.

Megkezdte Anglia délkeleti kikötőinek bombázását a német légi-haderő

Berlin. (Rador.) A DNB jelenti: A német repülőgépek a Themse torkolatában lévő nagy nyersolajtelepeket bombázták és ezzel kapcsolatban megállapítják, hogy a londoni kikötő Anglia ellátása céljából a legfontosabb valamennyi között. Innen élmeznek 18 millió angol. A német légi-haderőnek az angol partok mentén megindított támadása idővel valamennyi angol kikötő teljes blokározását fogja jelenteni.

Megsemmisült a willingeni nitrogén-gyár és a hulli olajtartály-telep

A német hadijelentés hangsúlyozza, hogy Lotharingiában láthatóan megbénult a franciák harcierreje. Didenhoven két oldalán a Maginot-vonalban még folytatók az ellenállást. Bretagnet a német csapatok teljes egészében megszállták. Jelenleg a német hadsereg Franciaország felé megszállva tartja.

A légi teljesítmények közül a német hadijelentés kiemeli az angliai willingeni nitrogénművek, valamint a hulli olajtartálytelepek elleni eredményes támadásokat. A német repülőgépek egyébként más angol fegyverkezési ipari gócpontokat is bombáztak.

Bordeaux bombázása

London. Francia jelentés szerint Bordeaux városát csütörtökön a kora reggeli órákban a német repülőgépek hevesen bombázták.

Reynaud Londonba menekült

Genf. Reynaud, volt francia miniszterelnök nem utazott Amerikába, hanem Lisszabonból Londonba repült. Francia körökben attól tartanak, hogy a volt miniszterelnök az angol fővárosban ellenkormányt akar alakítani.

Badenweiler (Bálo) elfoglalása

Berlin. A német csapatok csütörtökön elfoglalták Badenweilert. (Bálo.) Ennek a helységnek neve 1914. augusztusából ismeretes, amikor ezen a helyen bajor csapatok harcoltak.

Negyvenezzerre nőtt a Svájcba menekült francia haderő lélekszáma

Bern. A svájci távirati iroda jelentése szerint a Svájcba menekült francia katonák száma jelenleg negyvenezzerre tesz ki. Ez a szám azonban emelkedik.

Ninosenek „fehér zászló”

az előnyomuló német hadseregnek

Berlin. (Rador.) A francia rádió és a Reuter-ügynökség olyan hírt terjesztettek, amelyet a francia és angol haderőhöz juttattak és ezeket tartalmazza:

— Beérkezett jelentések szerint az ellenség fehér zászlók lengetése mellett nyomul előre, hogy harc nélkül foglaljon el jelentős területet. A Német Távirati Iroda hivatalos felhatalmazás alapján kijelenti, hogy ilyen parancsot sohasem adtak ki. A német csapatok fegyvereikkel biztosítják az eredményeket és nem félrevezetéssel.

Négy részre szakadt a francia hadsereg

Bordeaux. (Rador.) A katonai helyzetről az alábbi jelentést adták ki: A francia haderő ezidőszakra négy hadseregből áll és a németek nagy nyomást gyakorolnak az ellen a francia hadsereg ellen, amely Rennes vidékét védelmezi Saint Malo irányában. Ugy látzik, hogy a németek nem Nantes irányába kívánnak előnyomulni, hanem a La Manche-csatorna partvidékét akariák birtokukba venni, hogy Nagybritanniát még jobban fenyegethessék. Avranches környékén a harcok folynak. A Loire mentén felállított francia hadsereg nem gyakorolnak erélyes nyomást a németek. Aik tegnap délután 40 kilométernyire voltak Anverstől. Orleans és Nevers között több hidat foglaltak el a Loire mentén

a németek. Általában azonban haderőink különösen Tours környékén erős ellenállást fenntartanak ki. Neverstől a svájci határig a helyzet

Francia és angol afrikai katonai támaszpontokat bombáztak az olasz repülő

Róma. (Rador.) A Stefani ügynökség közli az olasz hadvezetőség kijelentését harctéri jelentéséről: A Földközi-tengeren számos lévi és tengeri támaszpontot, Bizertát, Ghisont, Borgot, Ajacciót, Campo dei Croci, Calvit, Boni Facciót és Porto Vecchiót bombáztak és gépjárműveléssel árasztotta el repülőhaderőnk és jelentős károkat okoztak. Valamennyi repülőgépünk visszatért támaszpontjára. Egy 2500 tonnás francia torpedórombolót egy olasz tengeralattjáró elsüllyesztett. Észak-Afrikában a kyre-najkai fronton folynak a hadműveletek a légi-

Angol bombavető a németországi városok és ipartelepek fölött

London. (Rador.) A Reuter távirati iroda jelenti: Az angol légi-haderő tegnap hajtott végre Németország elleni leghatalmasabb támadását, amelyben többszáz bombavető vett részt. A támadások elsősorban petroleum és egyéb ásványolaj gyűjtőtelepek, finomítók és olajtankok ellen irányultak. Bremen felett a támadó repülőgépek tíz percig tartózkodtak csupán, de ezalatt kétszázötven bombát dobtak le.

A bombák borzalmas pusztítást okoztak. Messzelátható tüoszlopok mutatják, hogy a bombák lángbaborították az olajttelepeket, a vasúti rendezőpályaudvart és a veszteglő tehervonatokat felgyújtották. Az angol bombavető gépek ezenkívül Hamburg, Frankfurt, Essen, Hannover felett jártak. Hamburgban a légitámadások pontban éjfélkor vették kezdetüket és a hajnali órákig tartottak.

Az elpusztított értékek számottevőek. Dortmundban a repülőteret bombázták és bár erős légvédelmi ágyuzás támadta az angol gépeket, azok megsemmisítettek egy ciszternás vonatot és egy municiósraktárt, amely hatalmas detonációval felrobbant. A Hamburg mellett Nijsburg ipartelepen három olajtartályt robbantottak fel a gépek gyűjtőbombái, Duisburgban a vasúti állomást támad-

Nemzeti torradalom tört ki Korzikában!

Róma. A Stefani ügynökség Genfén át érkezett jelentése szerint Korzika szigetén lázadás tört ki és a felkelők heves harcokat folytatnak a helyi csapatokkal.

Egyiptom kormánya mindent elkövet, hogy az országot a háborútól megóvja

Kairo. (Rador.) A Reuter-ügynökség jelenti: A parlamentben Egyiptom magatartásáról folyó vita során Ali Mahar pasa miniszterelnök kijelentette, hogy a kormány szigorúan a parlament által kidolgozott politikát követi. Egyiptom el van határozva arra, hogy kellemellenségeket is elvisel, csak hogy az országot a háború borzalmaitól megóvja. Azonban a kormány nem adott ki olyan parancsot az egyiptomi

hadseregnek, hogy az ne harcoljon, mert a törvényes védekezés mindenkinek joga. A parancs csak arra szól, hogy a csapatok ne támadjanak. A határról ezért néhány kilométerre vissza is vontak csapatokat, hogy Egyiptom ne sodródjon a háborúba mielőtt még a kormánynak és a parlamentnek nem állott volna módjában arra a határozatra jutni, amely a legjobban megfelel az ország érdekeinek.

Bordeaux francia kikötőbe, London angol kikötőbe irányítja a francia hajókat

Róma. (Rador.) A Stefani-ügynökség bordeauxi értesüléseket közöl, amely szerint a francia kormányhoz közelálló körökben kijelentették, hogy Franciaország nincs abban a helyzetben, hogy az ellenfél követelésével szembehejvedkedjék bármilyen is legyenek

azok. A francia kormány ezért utasította a hajóhadát, hogy fusson be a legközelebbi francia, vagy algériai kikötőbe és ott várja be az újabb utasításokat.

A Newyork Times madridi tudósírójának értesülése szerint valamennyi francia kereske-

bonyolult és ellenállásunk itt rendkívül gyönge. Több ellenséges hadoszlop halad Bourges irányába, hol Lyont hátulról elfoglalták. A keleti hadseregünkről csak annyit tudunk, hogy folytatja a harcot, az alpesi hadseregünknél még nem volt alkalma, hogy a német—olasz hadsereggel szembeálljon.

Autonóm breton kormány alakult Rennesben

Róma. A Tribuna Bernen át érkezett jelentést közöl, amely szerint Bernben híre jár, hogy a német csapatok Rennesbe való bevonulása után ott autonóm breton kormány alakult.

haderő részvételével, amely több ellenséges páncéloskocsit megsemmisített. Légharc során egy angol repülőgépet lelőttünk. Két olasz vadászgép nem tért vissza. Kelet-Afrikában Adenre és Port Sudanra, valamint Keniában és Sudanban repülőnk bombákat dobtak le. Tüzek keletkeztek és több a földön tartózkodó ellenséges repülőgép elpusztult. Egy olasz repülőgép nem tért vissza. Az ellenség több ízben támadott Sardinában és a liguriai tengerpart mentén, de nagyobb károkat nem okozott.

ták meg és ennek a fontos vasúti csomópontnak a színházát robbantották fel.

Bombákat dobtak a Duisburghoz közeli Sterkader városra, Glasbad, Wesel, Alsbach ipartelepeire. Düsseldorfban a vasúthálózatnak ezen legfontosabb csomópontján az angol támadás borzalmas károkat okozott. Sőt kisebb vasúti állomáson két tehervonat vesztett. Az angol gépek alacsonyra repültek a bombájukkal felgyújtották a tehervonatokat. Az egyik tehervonatról gépfegyverrel lötték az angol repülőgépeket, amelyekről szintén gépfegyvertüzeléssel támadták a tehervonatok személyzetét. Köln városban az angol gépek telitalálatot értek el egy municiógvár épületében. A bombák felgyújtották az épületet. A lángok többszáz méter magasságig hatoltak.

London. Az angol repülőgépek tegnap borzalmas pusztítást vittek véghez Gelsenkirchen, Hamburg, Aachen, Köln, Koblenz és az egész Rajna és Ruhr-terület felett. Hamburgot az angol gépek három órán keresztül támadták. Mindenütt, ahol az angol gépek jártak, hatalmas tüzek keletkeztek. Duisburgban a bombák a villamos erőműtelepet találták el. Barmen és Weidt városoknak is sokat kellett szenvedniük az angol légitámadásaitól. Schiluban egy villamos erőműtelepet robbantottak fel az angol repülő.

Delmi és hadihajó elhagyta a francia kikötőket azzal a céllal, hogy angol kikötőkbe fusson be, vagy csatlakozzanak a brit flottához. A spanyol lapok arról is írják, hogy a francia repülők Afrika felé veszik útjukat.

Az angol—olasz hadszínterek újabb eseményei

London. (Rador.) A Reuter távirati iroda jelenté: Angol repülőgépek eredményes utat hajtottak végre Lombardiában és bombákat dobáltak Milano és Varnese katonai jellegű épületeire.

Az angol csapatok folytatják Libiában előnyomulásukat. Az angol gépesített osztagok oly mélyen hatoltak be Libiába, hogy az olasz front mögötti területre is eljutottak és igen sok hadianyagot zsákmányoltak és sok hadifoglyot ejtettek.

A dominiumokba küldik az angliai gyermekeket

London. (Rador.) A Reuter-ügynökség jelentése szerint az angol dominiumokból rendkívül sok meghívás érkezett az angol gyermekek elhelyezésére. A gyermekek elhelyezéseivel foglalkozó bizottság elhatározta, hogy

Üzletáthelyezés!

GLESSINGER-cég üzlethelyiségét a Strada Gen. Berthelot 2. sz. alá, (a volt Székely Mihály-cég helyiségében, színházzal szemben) helyezi át és az összes raktáron levő árukat az áthelyezésig igen olcsó árban árusítja!

1007 millió dollárt irányoztak elő az amerikai nemzetvédelemre

Washington. (Rador.) A szenátus 75 szavazattal 3 ellenében elfogadta azt a törvénytervezetet, amely 1007 millió dollárt irányoz elő nemzetvédelemre és amely összeget különleges adók útján hajtják majd be. A szenátus a javaslatot azzal a klauzulával egészítette ki, hogy a különleges nyereségekből évente 400—500 millió dollárt kell az állam javára behajtani. Egy másik szakasz a hadinyereségek megadóztatására vonatkozik.

Az Egyesült-Államok kormánya egyébként azt kezdeményezte, hogy az amerikai köztársaságok a közeljövőben tartsanak összejövetelt, amelyen megtárgyalhassák az európai háború következtében felmerült kérdéseket. Welles külügyi államtitkár a tegnapi sajtóértekezleten bejelentette, hogy hétfőn 20 amerikai államot értesített arról, hogy az Egyesült-Államok a mostani körülmények között a panamerikai unió haladéktalan összehívását kívánják.

Elköltöztették a polgári lakosságot Gibraltárból

Gibraltár. (Rador.) A Reuter-ügynökség jelentése szerint Gibraltárból nagyszabású védelmi intézkedéseket rendeltek el. A kikötő kereskedelmi részén is erős védelmi állásokat rendeztek be az angol katonai hatóságok. A polgári lakosság elköltöztetése már befejeződött.

Spanyolországba érkeztek Lipót belga király gyermekei

Madrid. (Rador.) Tegnap Irúnánál több autó haladt át a határon, amelyekben III. Lipót belga király gyermekei, Cauvaquet, Van Zeland és számos belga személyiség foglalt helyet, összesen 27-en. A belga menekülők Portugáliába igyekeznek.

A török külügyminiszter Moszkvába utazik?

Belgrádból jelentik: A „Politika“ istanbuli jelentése szerint Saracoglu török külügyminiszter rövidesen Moszkvába utazik. A hírt még nem erősítették meg.

Az új litván állam intézkedései

Kaunas. (Rador.) A Német Távirati Iroda jelenté: Az új litván kormány tegnap villásreggeli adott Kancsov szovjet követ tisztjeit. A villásreggeli résztvevők a kormány tagjai és a szovjet követség magasrangú tisztviselői.

A Havas-ügynökség jelenté: Az új kormány első tevékenysége az volt, hogy megállította az árak

nyomában elküldenek 20 ezer gyermeket és pedig 10 ezret Kanadába, ötezet Ausztráliába, 5 ezret pedig Újzéländba és Délafrikába. Hasonló ajánlatok érkeztek az Egyesült-Államokból is, de eddig még nem készítették tervet a gyermekek odaküldésére. A gyermekek ingyen utaznak és egy újabb javaslat szerint a szövetséges országok menekült gyermekeit is el fogják külföldön helyezni.

Mi lesz az angliai hadifoglyok sorsa..?

Ottava. (Rador.) A Reuter-ügynökség jelenté: Mackenzie King, Kanada miniszterelnöke bejelentette, hogy hajlandó átvenni a jelenleg Angliában internált idegeneket s hadifoglyokat. Hangsúlyozta, hogy Anglia elsősorban az internált idegeneket akarja eltávolítani, mert ezek német invázió esetén zavarokat okozhatnak. Ha a hadifoglyokat és az idegeneket elszállították, kerül majd sor a gyermekek elszállítására.

Himler Párisba érkezett

London. (Rador.) A Havas-ügynökség jelenté: Himler, a német államrendőrség főnöke Párisba érkezett, azzal a megbízással, hogy a rend fenntartásáról gondoskodik.

Választások Finn-Karéliában

Moszkva. (Rador.) A Tass-ügynökség jelenté: Junius 16-án Finn-Karélija köztársaságban folytatták a képviselőválasztást a legfelsőbb szovjet tanácsba. Valamennyi megválasztott képviselő a kommunista és pártönkivüli blokk tagja volt. A szavazatra jogosult 497 ezer személyből 99.67 százalék jelentkezett az urnáknál.

Megérkezett céljához a francia küldöttség

Bern. (Rador.) A Stefani ügynökség jelenté: A teljhatalommal rendelkező francia meghatalmazottak fehérre festett repülőgépe megérkezett abba a helységbe, ahol a német delegátusokkal találkozhatnak. A francia meghatalmazottak már vissza is tértek Bordeauxba. Hír szerint a fegyverszünet németekre, vagy szombatra várható.

Röpiratok a volt spanyol rendszer visszaállítására érdekében

Berlin. (Rador.) A német távirati iroda madridi jelentése szerint a spanyol hatóságok az utóbbi időben röpcédulákat és felhívásokat találtak, amelyek a volt spanyol rendszer visszaállítása mellett foglaltak állást. Nyomozás indult és ennek során többeket letartóztattak. A házkutatások alkalmával a gyanús egvéneknel sok hadianyagot és fegyvert is találtak.

Japán lépésekre készül a távolkeleti gyarmatok védelme érdekében

London. A Reuter távirati iroda jelenté: Az Egyesült-Államok kormánya legutóbb a jehhátróztottabb módon kijelentette: nem tűrné, hogy a francia, vagy angol gyarmatok tekintetében változás következzen be. Angol részről tudják, hogy ez a nyilatkozat főleg a távolkeleti francia és holland gyarmatokra vonatkozik és hogy az Egyesült-Államok háborút is kész folytatni azért, hogy Anglia, Franciaország és Hollandia gyarmati birtokait biztosítsa. (Rador.) Róma A Corriere della Sera Sanghajból szerzett értesülése szerint a következőket jelenté:

Sürgetik a sanghai-i nyugati hatalmak katonai helyőrségeinek távozását

Sanghaj. (Rador.) Sanghaj város főpolgármestere felszólította a hadviselő hatalmakat, hogy vonják ki a városból helyőrségüket. A főpolgármester ilyen tartalmu levelet intézett az angol, francia és olasz főkonzulokhoz, kérve az azonnali intézkedést. A japán nagykövetség szóvivője támogatta a főpolgármester kérését és ezt azzal indokolta, hogy a hadviselő felek sem-

leges területen csapatokat nem tarthatnak, mert ez a nemzetközi jogba ütközik.

A kínai főhadiszállásról jelentik: Ichang városáért két napon át véres küzdelem folyt és a kínai csapatoknak sikerült a várost birtokukba venni. Az uccákon 18 ezer ellenséges katona holt testét szedték össze és temették el. Az új kínai front most Kingmen-nél kezdődik és Ichangtól délkeletre Tandiangig húzódik.

URANIA: mindhárom vezet. Tel. 42-32. Kellemes hívás terem.

5, 7.15 és 9.30. — Nyári helyaráttal

Erdélyi premier! Hans Kibers

világfilmje. — Egy mérnök harca Kanada vadregényes vidékén a szeszempeszkek között

Charlotte Susz,

Peter Voos

CANITOGA

Háborus Ut. 45. Paraount journalok: Belgium, Páris, Oalals és Havre elfoglalása

Az olasz hadbalépés okai

A nyersanyagok és az olasz ipar követelő szükséglete Az olasz gyarmati kérdés sulya a világ gazdaságban

Irta: Molnár Lajos, róm. kat. főgimnáziumi tanár

Amiért eleinte csak sejtettünk, az június 10-én bekövetkezett: A Duce, Itália vezére, a 44 millió olasz nép nevében megüzenté Angliának és Franciaországnak a háborút. Miért ragadott fegyvert Olaszország? ... Amint Mussolini hangsúlyozta, ez a harc nem egyéb, mint a fascista forradalom óriási küzdelmének természetes fejleménye, a szegény és szaporá népek küzdelme a terméketlen és a világ javait felett egyeduralmat gyakorló demokráciák ellen.

Kétségtelen, hogy Olaszország az egyik legkijűnőbb felszerelt, modern hadsereggel indult a háborúba, de a tárgyalgatósság kedvéért meg kell állapítani, hogy a fegyverek ereje nem elég — gazdasági erőforrások nélkül. Hogyan állnak tehát Olaszország erőforrásai?

A multban — az Újvilág felfedezéséig — a Földközi-tenger volt a világkereskedelm és forgalom központja és ezáltal az Apennini-félsziget a központosság előnyeit élvezte. Azonban Amerika felfedezése után elvesztette e jelentőségét, amelyet csak a Szezei-csatorna megnyitása után nyert vissza. Ez a helyzeti előny azonban nem biztosítja számára az utóbbi ötven esztendőben a teljes gazdasági feljendülést, mert az ország iparát és gazdaságát tápláló nyersanyagok forrásai, a gyarmatok idegen kézben voltak. Olaszország mindig behozatalra szorult, főleg a szén- és vashiány tette teljesen lehetetlenné az erős gazdasági élet kifejlődését.

Az Alpok lejtőin és részben az Apenninek magaslatain lombhullató erdők vannak, míg az Alpok lábainál és a jól védett völgyekben délszaki növényzet tenyészik. A Pó gazdag síkságán, mely nemcsak Itália, hanem Európa egyik legkijűnőbb termőterülete, minden gabonaféle megterem. Az Apenninokat, örökzöld cserjék borítják, míg délen a déli gyümölcsfák adják meg Itáliának jellegzetes növényi tájképét. A hegyek erdőit nagyrészt kiirtották és Olaszország fa-behozatalra is szorult.

Olaszország mezőgazdasága

Területének 46 százaléka megművelhető és ezért elsősorban mezőgazdasági állam. A mezőgazdaság sulyos feladatai előtt áll: a Földközi-tengeri éghajlat nyári nagy szárazságát kell leküzdeni és a mezőgazdaságra oly fontos nagy kiterjedésű síkságok is hiányoznak. E hiány pótlására Mussolini az olasz földön nagy számban található mocsarak lecsapolásával, illetve kiszáritásával igyekezett segíteni. Emellett a hegyoldalakon hegyi földmívelést folytatnak, ami a földműves legnagyobb erőlkifejtését jelenti, mert csak kézi munkával lehet a földet itt megművelni.

A mezőgazdasági termékek közül a búzatermelés a legjelentősebb, 5-6 millió termeléssel. Regében lényeges buza-behozatalra szorult. Mussolini azonban a gabonatermelés fokozását sürgette, hogy megszabaduljanak a nagyméretű gabonabehozataltól. Ezt nem annyira a gabonatermő terület növelésével, hanem a termelés fokozásával akarja elérni. A gazdasági népoktatás megszerzésével, versenyek megrendezésével és mezőgazdasági gépek felhasználásával olyan eredményt értek el, hogy egyre fokozottabb mértékben elégejtették ki a gabonaszükségletüket. Jelenleg szinte az ön-ellátás előnyeit élvezik. A búzatermelés után a kukorica-termelés jelentős, évi 2-3 millió tonnával. Ezenkívül Európa egyik legnagyobb rizstermelője Olaszország, az ázsiai rizstermelés mellett azonban jelentéktelen, mert a világtermelés egy százalékat teszi ki. Az olasz főzelék-félék jelentős szerepet játszanak a kivitelenben. Jelentőségük abban áll, hogy téli végén dobják piacra, amikor az északi országokban a legnagyobb a kereslet. A mérsékelt égöv gyümölcszei, amelyeket különösen az Alpok lábainál termesztenek, fontos kiviteji áruk. A déli gyümölcsök közül a füge, de főleg a narancs és a citrom jelentősek. De ennek komoly versenytársa a palesztinai és a spanyol déljyümölcs-kivitel. A gesztenye a szegény olasz néposztály mindennapi kenyere pótolja és e termelése olyan nagyméretű, hogy szinte egész Európát elláthatja. Legjellegzetesebb gyümölcsfája az olajfa. Spanyolország után a második helyet foglalja el a világ olíva-termelésében. A szőlő- és borkivitelésben első helyen áll Olaszország. A borkivitel azonban még nem áll arányban a borkiviteléssel, mert a borkivitel még nem elsőrendű. A hiányok pótlására a fascista kormányzat minden lehetőt elkövet.

A textil-növények közül az olasz kender a világon a harmadik helyet foglalja el. A dohány-monopólium az állam egyik legjelentősebb jövedelmi forrása. Területének 22 százaléka hegyi terület, s így állattenyésztése is nagyon fejlett. Tej- és sajt-termelése világhírű, a juhnyésztés azonban nem fedezi még a belföldi gyapjúipar szükségleteit sem.

Földalatti kincsek

Olaszország néhány ásványi anyag kivételével szegény az al-talaj kincseiben. Szinte teljesen hiányzik a szén, a petroleum és a vasérc sem fedezi a szükségletet. Visszont ólom-, kén- és cink-termelése a multban vezető szerepet játszott, azonban az elsőbbséget ujabban az amerikai termelés harcolta ki magának. Sem a vörösréz, sem az alumínium-bányászata nem fedezi a szükségletet s főleg a vörösréz behozatala óriási összegeket jutott külföldre. Eppen ezért a vasérc hiánya is érzékenyen érinti Olaszországot... Az építéshez szükséges kő, főleg a márvány bősége, illetve kivitele, ellensúlyozza a hiányzó ércek behozatala által történő veszteségeket.

A szén pótlása az ország egyik legfontosabb gazdasági problémája, mert a rohamos iparosodás miatt a szén behozatala az első helyen áll. Évi 12-13 millió tonna szénét kénytelen külföldön vásárolni, de ennél sokkal több a petroleum-kereslet. A szén pótlására a folyók, amelyek nagy esé-

A gyarmati kérdés

Olaszországnak létérdeke feltétlenül megkivánja a gyarmati termelést, illetve nyersanyagforrásokat. A modern Olaszország eddig csak a gyarmati kérdések miatt keveredett háborúba, a Földközi tengeri támaszpontjainak kiépítésére irányuló követelései csak a gyarmati kereskedelem biztosításáért kerültek felszínre. Abessziniá meghódítása sem oldotta meg teljesen a nyersanyag ellátás problémáját, mert még a terület kiaknázása kezdeti állapotban van, vagyis csak évek hosszú munkájával onthatják majd az abessziniai bányák a szükséges ásványi kincseket.

Olaszország sűrűn lakott terület, — egy négyzetkilométeren 140 lélek, — nyilvánvaló tehát, hogy az állandóan szaporodó olasz nép érdeke a gyarmati törekvés.

sűk, energiáját használják fel. Eppen ezért nagy sulyt fektetnek az ugynevezett „fehér szén”, az elektromos energia előállítására. Oly rohamos a vízi-erőművek építése, hogy míg 1919-ben az energia mennyiség 83 százaléka még szén-energia volt, addig 1927-ben már 58 százalékra csökkent. Az 1927-ik esztendő óta még gyorsabb a vízi erőművek építése, mely nemcsak az elektromos energia előállítását célozza, hanem a száraz területek öntözését is.

Tehát Olaszország az ipari fejlődéshez szükséges nyersanyagokban hiányt szenved; ezért vállalta a háború küzdelmét, mert ipar nélkül egyetlen nép létalapja sincs biztosítva; Olaszország kiválóan fejlett ipara nyersanyag hiány miatt kénytelen iramát csökkenteni és a nyersanyagok biztosítása nélkül kétségtelenül a teljes romlás fenyegetné.

Olaszország gyáripára különösen a fascista uralom alatt rendkívül fellendült: élelmiszergyárak legjelentősebbek (sajt, makaróni, halkonzerv, stb.) Cukorgyártása, amely ugyan még a belső szükségletet nem fedezi, nagy fejlődésnek indult, a vas-, illetve acélgártás, ezzel kapcsolatban a gép-, hajógyártás óriási lendületet vett. A hajógyártása, főleg Triest birtokba vétele óta kivitelre is termet. Gépkocsit évente több mint 40 ezret állít elő, így Európában a negyedik helyen áll a gépkocsigyártás terén. A nyerselyem termelése elsőrendű, harmadik a világon, míg a műselyem gyártása Amerika után a második. Üveggyártása és textilipara szintén fejlett.

Külkereskedelmi mérlege állandóan veszteséget mutat fel, mert a behozatal jóval nagyobb a kivitelénél. A veszteséget az idegenforgalom fellendítésével ellensúlyozzák. Kereskedelmi hajó tonnamennyisége a francia kereskedelmi flottával egyenrangú.

Olaszország gyarmati problémája tehát hármasmajellig: biztos megélhetést jelentő földre telepíteni emberfeleslegét, a gyarmatról beszerezhető nyersanyaggal ellátni az olasz ipart, végül biztos piac szerzése az olasz ipari termelés számára.

Olaszország kétségtelenül a gyarmati kérdések megoldása miatt lépett a háborúba. Lét-, illetve életkérdések miatt indult meg a halálhozó háború. Ezért állnak szemben egymással Európa kulturát adó és hordozó nagy népei. Vajon ez a mérteiben még jobban megnagyobbodott borzalmas háború nem jelenti-e az öreg földrész megújulását?.. A fiatal népek előretörését. Nem tudhatjuk, azonban a sok ártatlan ember kiöntött vére és a halálkók halálhőrgése szomorú valóság...

Tiszta nyereség Gólya — áruházban vásárolj amit a vásárlásnál megtakarít, ha a Str. Meşianu 1

Solyombarisnya 39-49-59 lei
Pórfil zokni 19-29-39 lei

A miniszterelnökhöz, belügyminiszterhez és a királyi helytartóhoz fordulnak emlékirattal az aradi háztulajdonosok az új, magas városi közüzemi díjak és illetékek ügyében

Csütörtökön délután az aradi Háztulajdonosok Szindikátusa rendkívüli választmányi ülést tartott Botioc Alexa dr. elnökletével. A rendkívüli választmányi ülésen az újonnan életbeléptetett aradvárosi közüzemi díjak és illetékek kérdésével foglalkoztak. Az elhangzott ismertetés után megállapították, hogy az új szabályrendelet feltűnő módon emeli az eddigi díjakat és illetékeket, még pedig olyképpen, hogy abban az esetben, ha a szabályrendelet intézkedései alkalmazásra kerülnek, a háztulajdonosok jövedelmüknek hatvan százalékát kötelesek majd állami és városi illetékekre fordítani.

Mindezekre való tekintettel a választmány egyhangúan azt javasolja az aradi háztulajdonosoknak, hogy az új közüzemi szabályrendelet alapján eszközölt kivételeket felebbezzék meg, feltétlenül a kivétel kézhérvételétől számított 10 napon belül. Annak ellenére, hogy az aradi törvényes több ítéletben is kimondotta, hogy a csatornázási illetékek kivételese törvénytelen, a városi üzemek az új kivétel alkalmából ezeket az

illetékeket újból kivették. Hangsúlyozza a választmány, hogy a hérérték után fizetendő 1. 2 és 3 százalékos szeméthordási díj tiz., sőt sok esetben huszszorosa az eddigi illetéknek. Jogtalannak tartják az uccák seprési és öntözési illetéket is, bizonyos esetekben, mert számos uccát nem öntöznek és nem sepernek.

Az Aradi Háztulajdonosok Szindikátusa kész séggel áll a háztulajdonosok rendelkezésére a felebbezések ügyében és ezekkel kapcsolatban díjmentesen adja meg a felvilágosításokat.

Tekintettel arra, hogy a városi üzemek rendkívüli módon emelték az 1940-41-es költségvetési évre az üzemi illetékeket és díjakat, a választmány elhatározta, hogy emlékirattal fordul az ügyben Tatarescu miniszterelnökhöz, Ghelmegeanu belügyminiszterhez és Marta Alexandru dr. királyi helytartóhoz, akiknek sürgős intézkedését kéri ezeknek az illetékeknek és díjaknak olyan színvonalra való leszállítása végett, amely arányban áll a háztulajdonosok teherbíró képességével.

CORSO nváron is nagy filmeket hoz! Nvított tető! Ma: 5, 7.15 és 9.30 órakor

Fehér börtön

Florence Rice, Mary Howard, Buddy Ebsen, Una Merkel. — Legújabb aktuális német és francia háborus journalok.

A romantikus és ünfeláldozó szerelem éposza.

A „fáraók birodalma” az új európai politikában

Mit jelen a valóságban Egyiptom „örök szövetsége” Angliával? Több várost kiürítettek az egyiptomi hatóságok

London. (Rador). A Reuter-Iroda jelentése szerint Egyiptomban több várost kiürítettek. Alexandriából ezerszámra költözik el a lakosság. VI. György angol király tegnap kihallgatáson fogadta a londoni egyiptomi követet.

Egyiptom neve egyre gyakrabban kerül a hadijelentésekkel kapcsolatban a napi sajtóba, annak ellenére, hogy Egyiptom nem hadviselő állam, viszont semlegesnek sem nevezhető, mert hiszen negyvennyolc órával az olasz hadüzenet után az egyiptomi képviselőház Aji Maher miniszterelnök javaslatára elhatározta, hogy megszakítja a diplomáciai kapcsolatokat Olaszországgal, mint ahogy a múlt év szeptemberében Németországgal is megszakította a diplomáciai viszonyt. Legutóbb pedig a svájci kormány közvetítésével tiltakozást jelentett be az olasz kormányról a gyarmati olasz haderő által elkövetett határsértésekre való hivatkozással.

Egyiptomnak egészen különös, szinte egyedülálló helyzete van a világpolitikában, amennyiben annak ellenére, hogy független állam, „örök szövetség” köti a brit birodalomhoz és az egyiptomi felségterület egy részén még ma is brit katonaság állomásozik.

Ez a több évezredes történelmi múltra visszatekinő állam nem most először kerül az európai hatalmi érdekek keresztútjába. A történelem folya-
mán két ízben is a franciák voltak azok, akik Egyiptom jelentőségét felismerték és mindkét ízben vissza kellett vonulniuk Egyiptomból, hogy végül is az elsőbbséget Anglia kaparintsa magához. Először Napoleon volt az, aki Anglia-ellenes politikája számára fontos támaszpontot akart nyerni Egyiptomban, mikor megindította Egyiptomi hadjáratát, a második francia pedig, aki Egyiptomban fontos szerephez jutott, már nem katonai, hanem tudományos és gazdasági módszereket használt. Ez az ember Lesseps Ferdinánd francia mérnök volt, aki a Suez-csatornát megépítette. Ennek a csatornának a brit birodalom szempontjából való óriási jelentőségét az angolok tudvalevőleg csak később ismerték fel, de amikor erre rádöbbentek, az első adott alkalommal magukhoz ragadták a csatorna-részvények jelentős részét és a csatorna partvidéke fölötti uralmat.

Anglia tehát egyre nagyobb érdekeltiséget vállalt Egyiptomban és részben ez, részben pedig a Suez-csatorna elsőrendű stratégiai jelentősége készítette az angolokat 1882-ben arra, hogy Egyiptomot katonailag megszállják.

Egyiptom a világháboruban

Az ezt követő időszak az állandó forrongások jegyében zajlott le és Anglia részben politikai ügyeskedéssel, részben pedig katonai hatalommal tartotta fenn uralmát a Nilus és a csatorna mentén. Azokban az években pedig, amikor már a világháboru előre vetette árnyékát, Anglia képviselői Kairóba egy azóta történelmi hírnévre szertett személyiséget: lord Kitchener került. Lord Kitchener 1911. őszén érkezett meg Kairóba.

A világháboru kitörése előtt Kitchener Londonba utazott, Abbas Híjmi, az akkori khedive pedig Konstantinápolyba ment, hogy a magas porta segítségével védje meg a maga érdekeit. Egyiptomban azonban egyikük sem tért vissza, mert 1914. augusztusában kitört a világháboru, amely Egyiptom helyzetében is lényeges változást hozott. A háboru kitörésekor Egyiptom miniszterelnöke Ruschdi pasa volt, aki azonban ugyanakkor a khedive távollétére való tekintettel, a régensi jogkör is betöltötte. Neki kellett tehát döntenie ezekben a felelősségteljes napokban Egyiptom jövőbeli magatartásáról. A kérdés ez volt: Angliával vagy Anglia ellen? Ruschdi pasa a kérdés fölött már 1914. augusztus 5-ikén döntött, még pedig Anglia mellett. Elhatározását Ruschdi azzal indokolta, hogy bizonyos angol csapatok egyiptomi tartózkodására való tekintettel Egyiptom bármikor eljenséges támadások célpontja lehet és az országot csak abban az esetben védhetik meg, ha az magát Anglia védelme alá helyezi.

Az egyiptomi miniszterelnök elhatározása jogi szempontból különös helyzetet teremtett. Államjogilag ugyanis az egyiptomiak még akkor a török szultán alattvalói voltak. Törökország viszont Ruschdi pasa elhatározása idején még semleges

államnak számított. Még különösebbé vált a helyzet akkor, amikor Törökország elhatározta, hogy a központi hatalmak oldalán lép hadba. Az egyiptomiak tehát, mint a török szultán alattvalói, hadi-állapotba kerültek Angliával, ugyanakkor azonban az egyiptomi kormány olyan határozatot hozott, amely Egyiptomot a török szultán háborus ellenfeleinek oldalára állította. Az angol kormány 1914. december 18-iki elhatározásában bejelentette, hogy védelme alá veszi Egyiptomot s így az egykori fáraók országa angol protektorátus lett.

Egy nappal ennek bejelentése után Abbas Híjmi khedivét eddigi jogaitól megfosztották nyilvánították és helyére szultáni méltósággal Hussein Kemal herceg került. A szultán 1917. október 9-én meghalt és fia, Kemal el Din az utódlást elhárította. A trónra ekkor Hussein fivére, Achmed Fuad herceg, a későbbi I. Fuad került.

Zaglul pasa harca Egyiptom függetlenségéért

Az angol uralommal az egyiptomi lakosság számottevő része nem értett egyet és ezért a világháboru alatt, de különösen annak befejezésekor, egyre erősödött az egyiptomi nacionalista és függetlenségi mozgalom, amely az önálló Egyiptomért küzdött. Ennek a mozgalomnak élére az egyiptomi paraszt-, tehát felláh-családból származó Zaglul pasa állott, aki a háboru kitörése előtt

Szenvedélyes harcok a függetlenség kivívására

Az ezt követő évek során ismét fel-fellobbantak a „Wafd” által vezetett harcok, amelyek Egyiptom teljes függetlenségét akarták biztosítani. A tulajdonképpeni megegyezés Anglia és Egyiptom között 1936-ban jött létre, amikor Olaszország győzelmes abessziniai hadjárata ugy az angol, mint Egyiptom egyeduralmi hatalmát veszélyeztette. Anglia Olaszország eljárásával India felé vezető útját, valamint kairói politikájának sikerét látta veszélyeztetve, az olasz csapatoknak Szudán déli határán való megjelenése pedig nemcsak Anglia, hanem Egyiptom számára is veszélyt jelentett, mert hiszen Egyiptom gazdaságilag rendkívül közelről érdekelte fél Szudánban. Anglia tehát 1935. októberében India felé vezető útjának stratégiai kulcsponjtját katonailag kiépítette. Ez a kulcsponjt pedig a politikai viszályok által legyengített Egyiptom volt. Az Egyiptom déli és nyugati határain álló olasz csapatok jelenléte ugyanis egyre sürgetőbbé tette a Kairó és London közötti megegyezést. Anglia hozzájárult ahhoz, hogy 1936. tavaszán a választásokat Egyiptomban lefolytasák és a kormány vezetését ekkor a jelenlegi miniszterelnök: Ali Maher vette át.

Eden akkori angol külügyminiszter az abesszinjai nagy és gyors olasz győzelmekre való tekintettel a közös angol és egyiptomi érdekek alapján felhasználta az alkalmat és létre hozta a megkütyülést.

Több, mint öt hónapon át folytak a tárgyalások, amelyek Anglia számára azt jelentették, hogy sikeres befejezésük esetén megnyerje Egyiptomot, kudarc esetén azonban menhetetlenül arra kényszerítse az egyiptomi kormányzatot, hogy Olaszországgal találja meg a kiegyezés útját. A megállapodást 1936. augusztus 26-ikán írták alá és 1936. december 22-ikén kicserélték a ratifikálásról szóló okmányokat.

A megegyezés mindkét részről kompromisszumokat tartalmaz. Így Kairóból és Alexandriából eltávolított az angol katonaság és azt a Suez-csatorna körzetébe helyezték át. Az angol katonaság és a jégihaderő addig tartózkodik ezen a helyen, amíg az angol vezetés alatt megszervezés alá kerülő egyiptomi hadsereg nem lesz olyan erős, hogy megvédje az országot és biztosítsa a Suez-csatorna biztonságát. Az egyezmény értelmében azonban az angol katonai külföldi erők legalább husz esztendeig maradnak a Suez-csatorna övezetében.

egy ízben már miniszteri tárcát töltött be.

Zaglul a háboru befejezésekor bejelentette a nyílt harcot az angol uralom ellen. Ezzel megindult azután az ugynevezett „Wafd” mozgalom. „Wafd” annyit jelent, mint „küldöttség”, vagyis a mozgalomtól, a küldöttségtől kapta a nevét, amely az egyiptomi nacionalisták kívánságait elsősorban feltárta az angol főbiztos előtt.

Egyiptom kívánságait Zagluljal egyidejűleg lényegesebb formában Ruschdi pasa miniszterelnök is előterjesztette, a londoni válasz azonban az volt, hogy a versaillesi konferencia összeülése való tekintettel az idő nem alkalmas ezeknek a kérdéseknek letárgyalására. A Ruschdi-kormány ekkor bejelentette lemondását és a helyzet az országban rendkívül veszélyessé vált, később Zaglul és három barátját letartóztatták és Máltába szállították.

Néhány nappal ezután nyílt forrongások kezdődtek Egyiptomban, amelyeket az angol haderő csak többhetes küzdelmek után tudott elfojtani. A nyugalom azonban csak akkor állt helyre, amikor Zaglul néhány heti fogság után ismét szabadon bocsátották. Hosszas küzdelem, tárgyalások sorozata indult meg, amelyekben Zaglul is résztvett és végül is 1922. februárjában az angol kormány hozzájárult Egyiptom függetlenségének megadásához. Ez a siker elsősorban Anglia akkori kairói képviselőjének, Allenbynek érdeme, aki maga utazott Londonba és maga vitte Kairóba az angol kormány elhatározásáról szóló okiratot. Ennek értelmében Egyiptom megkapta állami függetlenségét és ezt csupán négy pontban korlátozták. Ez a négy pont a brit birodalom közlekedési utvonalaik biztonságára, Egyiptom közvetlen vagy közvetlen támadások elleni védelmére, az idegenek és kisebbségek személyének, valamint érdekeinek védelmére és végül Szudán kérdésre vonatkozott. Allenby 1922. február huszonnyolcadikán nyújtotta át a szultánnak az Egyiptom függetlenségéről szóló okiratot.

Egyiptom és Anglia között „örök szövetség” jött létre, amelynek értelmében Anglia arra az időre is garantálja Egyiptom határait és biztonságát, amikor az angol csapatok már kivonultak Egyiptomból. Az idegenek védelmét az egyiptomi hatóságok vetik át. Ami Szudánt illeti, hangsúlyozzák annak „Köndominium” vagyis közös domínium jellegét és Anglia kötelezettségét vállalni arra, hogy Szudán közigazgatásában vezető tisztséget biztosít egyiptomi hivatalnokoknak. A szudáni garnizonokba ismét bevonulnak az egyiptomi csapatok és Szudánt megnyitják az egyiptomi bevándorlás előtt. (Szudán Egyiptom számára különösen a gyapottermés szempontjából bir jelentőséggel.)

A megegyezésre vonatkozó tárgyalások idején meghalt Fuad király és helyét Faruk király foglalta el, aki 1937. nyarán lett nagykorú.

Egyiptom nagykorúsága valamivel előbb, de már Faruk király uralkodásának idején, 1936. december 22-ikén következett be, amikor Sir Miles Lampson átnyújtotta az egyiptomi külügyminiszteriumban a megegyezés ratifikálásáról szóló okmányokat. Ekkor jelent meg utóljára Sir Miles Lampson az egyiptomi külügyminiszteriumban „Öfelsége főbiztosaként” és mint Nagybritannia Faruk király udvara mellé akreditált nagykövete távozott.

Ellenőrzik

a vasárnapi munkaszüneti intézkedéseket

A munkaügyi minisztérium közli, hogy a vasárnapi és a többi ünnepnapok munkaszünetjeinek ellenőrzése végett váratlan vizsgálatokat hajtat végre e tekintetben.

Allamcsiny készült

Uruguayban

London. Montevidéből jelentik: Uruguayban nagy államcsinyt lepleztek le és megakadályozták, hogy szélső nacionalista elemek puccsot hajtsanak végre. Montevidéban a nacionalisták tíz vezető egyéniségét letartóztatták. (R.)

FORUM FILMSZÍNHÁZ.

TELEFONSZÁM 20-10.

LA JANA, a világhírű bécsi táncosnő

leg-zebb és legnagyobb filmje:

MA: 5, 7.15

és 9.30 órakor!

RIO CSILLAGA

GUSTAV DIESEL, PAUL OTTO, HILTZ KAMPERS és MAX GÜLSTORFF-ai

Ufa és Paramount híradók a legújabb háborus eseményekkel!

ARADI KÖZLÖNY

Telefon: 11-31. Sürgősnélm: KOZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Égész évre... 640 lei // Negyedév: 210 lei
Hó: 420 // Egy hó. apra 70

HÁBORUS LEXIKON

LOIRE Franciaország legnagyobb folyója. 1010 km hosszú. (825 km hajózható). A Cevenni hegységben ered a Földközi-tenger közelében. vízgyűjtő területe 121 ezer négyzetkilométer. keresztül halad Orleans-on Blois-on, Amboise-on, Tours-on, Nantes-on, míg végül St. Nazairenél folyik az Atlanti óceánba. Egyes szakértők véleménye szerint a franciák itt sikeresen ellen tudták volna állani, ha idejében megszervezték volna, de a német támadás oly gyors volt, hogy még a hidakat sem tudták felrobbantani.

ORLEANS 71.606 lakosú város, sok műemlékkel: St. Croix székesegyház, St. Aignan templom. 15-ik században városnév. stb. Katonai légikikötő, gőspálya székhely mezőgazdaságon alapuló ipar: csokoládé, méz, konzerv, szesz, malom, főhagyár, textil, stb. Nevezetes település volt már Caesar idejében is nevét Aurelianus császártól kapta. Az angol ostromtól (1429.) Jeanne d'Arc. az orleansi szüz szabadította fel. Most német kézen van.

BESANCON leg híresebb francia órák hazája (Rolex, Longines, stb.) Kb. 60 ezer lakosa van és 406 kilométerre fekszik Páris-tól a svájci határ közelében. Püspökség, akadémia, stb. Sok híres ember. köztük J. Proudhon és Victor Hugo szülővárosa. Műtán a németek elfoglalták, egész Elzász-Lotharingia a kezükbe esett.

DIJON nagy francia város 315 km-re Páris-tól. százezer lakos. Fegyver, műpöcség, had. seregiparcsnokság, stb. Mezőgazdaságon alapuló ipar: szesz, pálinka, keksz, mag. bor. fa és üres mustár. A Duce de Bourgogne-ok állandó székhelye volt. Hugues Jean sans Peur, Phille le Bon Charles le Téméraire, Chantal Bossuet, Rametau szülővárosa.

LYON nagy francia város, kb. 800.000 lakossal a Rhone s. a Saone mellett. Európa legnagyobb selyemipara, továbbá gyapjú, zsupot, ruházati cipő, hár gón, autó ára, fémaru, vegyi, bu'oripar, főzade, légikikötő, cve'em (hátezer helygató), csillagvizsgáló, tréd. rádióadóállomás, stb. Kr. eikt 43 Lugdunum-nak hívták. 1032-ben behódolt a németeknek. A francia forradalom idején fellázadt a konvent ellen, emélt később rejtene osen mezhúntették: Fouché Revucso elő állított a bűndöket, amiért mitralleur de Lyon-nak nevezik.

ZURICHI TÖZSDEZARLAT: London 15.85. Newyork 444.75, Milánó 22.50, Berjin 178.25 Varsó 90, Belgrád 10, Bucuresti 2.25.

Hazaérkezett a királyi helytartó Temesvárról jelentik: Marta Alexandru dr., temesi királyi helytartó tegnap reggel érkezett Aradon át a Rapid-vonattal Bucurestihől, ahová kedd reggel utazott. Utazása kapcsolatban volt az új görögkeleti román püspök beiktatásának előkészületeivel.

LEMONDOTT VASILESCU IGASZÁGÜGYI ALLAMTITKÁR. Bucurestihől jelentik: Ulysse Vasilescu igazságügyi államtitkár lemondott. Helyébe Florin Poisore táblai tanácsos kapott megbízást.

Kicsérélik a Románia és Bulgária közötti gőzkomp-közlekedés szabályozásáról szóló okmányt Bucurestihől jelentik a Rador: Giurgiu külügyminiszter fogadta Petroff Tchomszkooff bucurestii bolgár követet és kicsérélték a Románia és Bulgária közötti gőzkomp-közlekedés szabályozásáról szóló szerződés okmányait. Ismeretes hogy a gőzkomp Ruszesuk és Giurgiu között közlekedik és a szerződést még 1937. június 20-án írták alá Várnában.

Becsületrenddel tüntettek ki egy francia ápolónőt. A francia nők szövetségének közlékében megalkult egészségügyi szolgálat Le Gall nevű ápolónőjét becsületrenddel tüntették ki, mert egy alkalommal, amikor az első harcokban teljesített szolgálatot, súlyosan megsebesült. A becsületrend és a hadikereszt kitüntetését a kórházban nyújtották át a sebesült ápolónőnek.

Titkos kokaingyárat lelezték le Szófia-ban. A bolgár főváros rendőrsége titkos kokaingyárat leleztett le. A kokaint a bünszövetkezet tagjai Vidinen keresztül Romániából hozták és innen küldték szét a különböző országokban lévő büntársaiknak. A banda vezetője, egy Baskircseff nevű jochallgató volt, akit letartóztattak, valamint több büntársát is őrizetbe vették.

ORSOVÁRA NEVEZTIK KI A NARVIKI NÉMET KONZULT. Temesvárról jelentik: Orsováról érkezett jelentés szerint a dunai kikötővárosban német konzulátust állítottak fel. Eddig a troleol vasművek igazgatója, Schramml Hermann viselte a tiszteletbeli konzul címet. Most Xussa Fritz személyben konzult neveztek ki Orsovára. Az új orsoval német konzul eddigi állomáshelye a norvégiai Narvikban volt.

Nyugdíjat kapott a nyelvviszgan elbukott postatisztviselő. Temesvár, Gerg János, temesvári postatisztviselőt még 1936-ban rendelkezési állományba helyezték, azzal az indokolással, hogy a nyelvviszgan elbukott. Műtán akkor Gerg még nem volt 57 éves, sem fizetést, sem pedig nyugdíjat nem kapott. A tisztviselő a Központi Nyugdíjpénztárhoz beadvánnyal fordult, amelyben rámutatott arra, hogy külső szolgálatot teljesített és így az előírásoknak megfelelően 54-ik életévétől joga van nyugdíjra. A Központi Nyugdíjpénztár elfogadta az érvelést és a nyelvviszga alapján rendelkezési állományba helyezett postatisztviselő számára kiutalta a nyugdíjat. Ez volt az első eset, hogy nyelvviszgan megbukott temesvári postatisztviselő ténylegesen megkapta a nyugdíját.

Hitler levele

Vilmos volt német császárhoz

Most került nyilvánosságra, hogy Hitler Adolf, mikor a német csapatok megszállták Hollandiát sajátkezü levelet küldött egy ezredessel Doornba. Vilmost volt német császárnak. A levél három pontot tartalmazott: 1. A volt császár és udvartartása a német hadsereg védelme alatt áll. 2. Vilmos Doornban maradhat, ha úgy akarja. 3. Ha a német csapatok elhagyják Doornt, a rendőrség fog gondoskodni Vilmos védelméről. Az excsászár azt válaszolta Hitler levelére, hogy Doornban akar maradni.

A rendőrség oszlatta fel a három napig tartó dárídót. Belgrádból jelentik: Küllöd, bács megyei faluban a rendőrség feloszlattott egy esküvői társaságot, amely 3 nap és 3 éjjel megszakítás nélkül dárídózott. A rendőrség indoka az, hogy a mai idők nem alkalmasak ilyen lakodalmaskodások megtartására.

Veszek ritka postabélyegeket KERPEL gyűjteményeket. Libraria

A tizenégy éves Martzy Jancsika a Reményi díj nyertese. Budapestről érkezett jelentés szerint a Reményi-díj elnyeréséért folytatott versenyt most tartották meg a Zeneművészeti Főiskola dísztermében, nagy és előkelő közönség előtt. Három pályázta a díjra, harmadiknak Martzy Jancsika, Martzy Mihály temesvári tanárnak 14 éves tehetséges leánya állt ki a dobogóra. Martzy Jancsika nyerte el az idel Reményi-díjat, amelyet Reményi Sándor neves hegedűkészítő mester, a Liszt Ferenc Zeneművészeti főiskola hangszerkészítője alapított. A díjjal együtt megkapta a Reményi-készítette mesterhegedűt, amelyben ez az ajánlás olvasható: A magyar királyi Zeneművészeti Főiskola legjobb hegedűsének, Reményi László hegedűkészítőmester versenydíja, Budapest 1940. — Martzy Jancsika a Zeneművészeti Főiskola legjobb hegedűse" így a Reményi mesterhegedűjévé, érkezik vissza szülővárosába...

— Ezt nevezem klárusításnak...

Uj onságok érkeztek

és
nagymennyiségű olcsó férfiszövet

L. MOTIU divatáruház Arad. Consum-tag.

Valtozasok a menetrendben

Temesvári munkatársunk jelenti: A május 30-án beszüntetett vonatok, melyeknek június 8-án kellett volna újra megindulni, el lett halasztva június 20-ig. Most újabb értesítés érkezett a CFR vezérigazgatóságától az itteni igazgatóságához, hogy a beszüntetett vonatok június 30-án fognak megint közlekedni. A tegnap érkezett rendelet szerint a következő bányai vonatok nem közlekednek: Traian Rapid Temesvár és Bucuresti között, mely Temesvárról 8 óraker reggel indul és amely a fővárosból Temesvárra 23.40-ker futott be. Személyvonat Temesvár—Turnusevern, mely Temesvárról indul 18. ker és Turnuseverinből 8.10-ker érkezett. Személyvonat Temesvár—Arad, mely eddig 16.27-ker indul Temesvárról és 9.30-ker érkezett Temesvárra. Temesvár—Nagyvárad személyvonat, mely 8.30-ker indul és 19.25-ker érkezett Temesvárra. Személyvonat Temesvár—Buziás, mely 8.20-ker indul és Temesvárra 19.40-ker érkezett.

Gyári fésztalesztmények hivatalos ármeghatározása. A gazdasági miniszterium mellett működő el-látási kormánybiztosság a bucurestii Herdan-gvárban előállított fésztalesztményekre új árat állapított meg, kilónként 20.50 leiben. A rendelkezést az aradi városi gazdasági szolgálatnak is megküldték.

Schuller Ödön felszentelt kolozsvári lelkész hívta meg panna a nagybányai evangélikus egyházközség. Tudósítónk jelenti: Rédey Károly lelkész távozásával Nagybányán most vált esedékessé az evangélikus egyházközség megújresedett lelkészi tisztségének betöltése. Az egyházközség úgy döntött, hogy meghívási alapon Schuller Ödön felszentelt papot hívja meg Nagybányára lelkésznek.

Uj vezetőség az aradi Orvoskamrában. Az aradmegyei orvosi kamara június 20-án, csütörtök déli előtt 11 órai kezdettel tartotta meg új tisztikar-választó közgyűlést: a szülészeti klinikán. A közgyűlés legfontosabb pontja az új vezetőség megválasztása volt. Az elmúlt évek munkásságáról szóló beszámoló és több folyó ügy leárgyalása után került sor a választásra, amelyen a felolvasott hivatalos listát egyhangulag hagyták jóvá a megjelentek. Az eddigi elnök, dr. Moldovan Ioan kórházi igazgató-őorvos, aki a tisztségét hat esztendő viselte ezuttal nem előltette magát. A jelölőlistán egy hattagú választmányt ismertek el. E választmány tagjai egymás között fogják megállapítani az elnök személyét. A hat orvos között van három román egy magyar, egy német és egy zsidó. Névsoruk a következő: dr. Cosma Dumitru, dr. Frin Sándor, dr. Halmágean Liviu, dr. Krauss József, dr. Petru Ioan és dr. Windholz Béla. A választmány két nőttagja: dr. Hatagan Iuliu és dr. Támas Gheorghe. Továbbá megválasztották a kamara fegyelmi és pénzügyi-felügyelőbizottságait is. Fegyelmi bizottság: dr. Aricescu Constantin és dr. Cotiu Romuald. Helyettesek: dr. Balogh Ernő és dr. Muscan Valeriu. Pénzügyi-felügyelő bizottság: dr. Alămoreanu Ioan, dr. Bonciocat Nicolae és dr. Olariu Cornel. Helyet esek: dr. Hersch Andor, dr. Moldovan Gheorghe és dr. Schmidt János. A vezetőség megválasztása három évre szól.

Nyilvános helyiségek és szállodák tulajdonosainak figyelmébe! A pénzügyminiszterium rendelkezést adott ki, amelyben felhívja a nyilvános helyiségek, teahát vendéglők, kávéházak, korcsmák, telcsarnokok, cukrászdák, bodegák, éjszakai mulatóhelyek és szállodák tulajdonosainak figyelmét arra, hogy a 2 százalékos illeték lerovásán kívül a fizetési jegyzékekre repülőbélyeg is kell ragasztaniok. A 2 százalékos nemzetvédelmi illeték az 50 leien felüli összegek esetében esedékes, míg a repülőbélyeg az említett üzleti vállalkozások fizetési jegyzékein a következőképpen változik: 20—99 leig 1 leu, 100—10.000 leien felül 2 leu, ezen felül pedig fokozatosan emelkedik.

Furnica Alexandru aradi postafőnök

elhagyja eddigi hivatali helyét

Az aradi köztisztviselői kar egyik régi tagja hagyja el a közel napokban eddigi hivatalát és kap új beosztást. Furnica Alexandrut az aradi központi postahivatal főnökét a posta vezérigazgatósága 5140-41-1940. számú rendelkezésével felmentette eddigi tisztségéről és értesülésünk szerint a távozó postafőnök az állomási postahivatalnál nyer majd beosztást. A posta vezérigazgatóságának fentemlített rendelkezése azzal a 472 ezer lejes sikasztással áll összefüggésben, amelyet Sida Nicolae, a borosjenői postahivatal volt főnöke követett el. Sida Nicolae a temesvári bűnügyi tábla a sikasztásért hat esztendőre börtönrre ítélte, ezenkívül az összeg megterítésére kötelezte. Ugyanakkor azonban ennek az összegnek egyetemleges megfizetésére kötelezték Furnica Alexandrut, aki mint az aradi postahivatal főnöke, a borosjenői postahivatal könyvelője is volt, valamint azt az ellenőrt is, aki 1939. augusztus 14-én a borosjenői postahivatalban az ellenőrzést végezte. Ezenkívül mindkettőjüktől megvonták eddigi tisztségüket, azzal az indoklással, hogy mint ellenőrzéssel megbízott személyek, szintén felelősséggel tartoznak.

Furnica Alexandru 1934. február elsején került az aradi központi postahivatal élére és azóta udvarias modorával, szolgálatkészségével állott a közönség rendelkezésére. Egyébként Furnica Alexandru 1923 november elsején jött Aradra és azóta fejtett ki működését az itteni postahivatalnál.

Eddigi hivatalából való távozása alkalmából Furnica Alexandru írásban fejezte ki köszönetét a helyi sajtónak, amely mindenkor helyt adott a postahivatal közérdekű jellegű közleményeinek.

A postafőnöki hivatal átadása egyébként a közeli napokban történik meg.

FELHÍVÁS AZOKHOZ, AKIK HADFELSZERELÉSI BÓNOKAT JEGYEZTEK! Mindazokat, akik hadfelszerelési bónót jegyeztek és nem fizették be teljes összegükben a lejegyzett összegeket, felszólítjuk, hogy legkésőbb július elsejétől kezdve ezeket a hátralékos összegeket, Julius elsőjéltől kezdve ezeket az összegeket ugyanugy hajtsák be, mint a többi állami követeléseket. Azok részére, akiknél a hátralékos összegek kiegyenlítése tekintetében jóindulatot tapasztalnak, halasztást is engedélyeznek.

A Református Nőszövetség sikerült kávédelutáni. Junius 20-án, csütörtök délután hat órai kezdettel rendezte meg az aradi Református Nőszövetség jótekonycélu kávédelutániát. A hangulatos, családias összejövetelen nagyszámú vendégsereg vett részt. Képviseletük magukat az összes jótekonycélu egyesületek és igen sokan jöttek el a rendező egyesület tagjai közül is. A házlásszonyi tisztet Iarnóczy Lajosné és Szlankovits Istvánné látták el kitiúndén.

Negyedmillió lei értékű kötvényt találtak egy temesvári bankban. Temesvárról jelentik: Croget Dezső bankigazgató, a belvárosi Cehoslovaca üzlet előtt a járdán egy csomagot talált. A csomagban újságpapírba burkolva 250 ezer lei névértékű hadfelszerelési bónó volt, valamint néhány jegyzet. A bankigazgató a talált holmikat átadta a rendőrségnek, amely már napokkal ezelőtt a sajtó útján felhívta az értékpapírok tulajdonosát, hogy jelentkezze ez elveszett holmik átvételére. Mindaddig azonban nem akadt gazdája a bonoknak és ezért a rendőrség újabb felhívást tett közzé, ha ennek sem lesz eredménye, akkor a bonokat beszoigáltatják a Nemzeti Banknak.

Solymosán Magda siremlékének beszentelése Junius 22-én, szombaton d. u. 3 órakor lesz.

A „Moise Nicoara“-Ilceum nyolcadik osztályának kiúntetettjei: Tocai Cornel 9.53, Reusz Miklós 9.47, Fischer István 8.87, Stein István 8.74, Róth Miklós 8.66 és Cherrier Ioan 8.49.

A Magyar Népközötség képtárlátogatása. Ismeretes, hogy a Magyar Népközötség aradvárosi szervezetének közművelődési szakosztálya tervbevette a kulturálatoi képtár állandó látogatását, melynek keretében szakszerű előadással ismeretlik a különböző korok és festők kiállított remekeit. Vasárnap délelőtti volt az első látogatás, amelyre a költött létszám betelt. A második látogatás Junius 23-án, vasárnap délelőtti 10 órakor lesz, amelyen ezúttal is előzetes jelentkezéssel lehet résztvenni. Előadó Hajós Imre főgimnáziumi tanár, az ismert festőművész lesz. A költött létszám beteltéig, szombat este 7 óráig lehet jelentkezni a népközösségi irodában. Tekintettel arra, hogy a múlt vasárnapi iskolánap miatt sokan nem vettek részt, ajánlatos a mielőbbi jelentkezés.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

VOJTEK gyógyszer-tár, Bulev. Regina Maria
DANCIU gyógyszer-tár, Piata Mihai Viteazul
BERNATH gyógyszer-tár, állomással szemben
BERGER gyógyszer-tár, Saguna-ut.

— III. Szendrey Misi ünneplése. A „Pozsonyi lakodalom“ harmadik felvonása kezdődött. Amikor a függöny szétszappódott, a színpadon egy vöröshajú, esetlen suhanc hangszerével szórakoztatta a közönséget. S amikor a suhanc megszólalt, percekig tartó taps vihar jelezte, hogy a közönség ráismert régi kedvencére, ifjú Szendrey Mihályra, akit hálás örömmel üdvözölt a premier nézőterének sokasága. Ifjú Szendrey Mihály meghatóva köszönte meg az ünneplést, mely ékes bizonyítéka volt annak, hogy az aradi közörség mennyire igazsázkodik kedvencéhez. Egyébként Rajnai Sanci, a kolozsvári színháznak az Aradról elindult, Erdélyszerte jól ismert fiatal szcenikai főnöke, pompás ölettel elkészített, stílusos diszettei külön nagy sikert arattak.

— Zsigmondházi gazda halálos szerencsétlensége. Jelentették az aradi ügyészségnek, hogy Pausan Iosif, 54 éves, zsigmondházi gazdálkodó holttestét Ujarad közelében kifogták a Marosból. A vizsgálat megindult annak megállapítására, hogy milyen körülmények között vesztette a szerencsétlen gazdálkodó életét.

— Meg kell hízealni az előjegyzett 40 ki nem váltott strandkablnok bérleti összegét. A Neptun partfürdő igazgatósága közli, hogy mindazoknak, akik az idei fürdőzési időnyre kabint jegyeztek elő és a kabint Junius 30-ig nem váltják ki, a bérleti összeget terhére írják.

Itt a „villamos kutya“

Sparko, a villamos kutya Newyork szenzációja. Tavaly az Elektro nevű mechanikus ember volt a newyorki kiállítás legfőbb érdekessége, helyét most Sparko vette át. A villamos kutya ugat, szalad, hátsó lábára áll, csóvál, mindezt automatikusan. A Westinghouse-társaság egy mérnöke tervezte és állította össze Sparkót. Érdekes, hogy a kutya különféle módon reagál, aszerint, hogy ki az, aki megszólítja.

MAGYARORSZAG VOLT TORNÁSZBAJNOKBÓL LETT JEZSUITA NOVICIUS BOLDOGA AVATASA. Érdekes eseménye a magyarországi katolikus hitéletnek, hogy megindult Kaszap István, a néhány évvel ezelőtt elhunyt jezsuita novicius boldoggá avatásának eljárása. Kaszap István 19 éves korában emberfeletti szenvedések hősies elviselése után költözött a másvilágra és ugy életében, mint halála után csodálatos események jancolata játszódtak közre. Magyarország tornászabajnokából lett a szigorú rend tagja és mindenki meg volt győződve, hogy a katolikus egyháznak igen kiváló tagjává válik. Ajjig kezdte meg a noviciátust, a legkülönbözőbb betegségek sorozata ásta alá egészségét. Kaszap István minden szenvedést békével tűrt és halála után sok csoda és orvosilag megállapított gyógyulás történt vele kapcsolatban. Székesfehérvári sirjánál eddig 42 csodálatos gyógyulást jegyeztek fel. És a jezsuita-nyák egyre gyűjtik az adatokat, amelyek bizonyára hathatósan működnek majd közre Kaszap István boldoggá avatásában.

A rendőrség népesedési hivatala (Biroul populatiei) felhívja az érdekelteket, hogy a III. Rendőrkerületben lakók új személyazonosságuk kiváltása és régi, még le nem járt személyazonossági igazolványuk lepecsételése érdekében 22-ikig bezárólag okvetlenül jelenjenek meg az aradi rendőrség népesedési hivatalában. Ezalkalommal hozzák magukkal lepecsételendő személyazonossági igazolványaikat, valamint régi, lejárt igazolványukat két fényképpel, melyeket az újonnan kiállítandó személyazonossági igazolványok céljaira használnak fel.

A nap humora

KÜLVAROSI ÚTONÁLLÓ: Nem áldozna némi pénzt, hogy megmentse egy ártatlan ember életét?

ÁLDÓZAT: No, maga nem látszik valami ártatlan embernek!

ÚTONÁLLÓ: Nem is az én életemről van szó, hanem az önről.

— Irja, közlegyző ur. Minden alkalmazottnak, aki legalább tízenöt évig nálam szolgált, huszezer pengőt hagyok.

— Ez nagyon szép magától.
— Ugyebár és nem is kerül semmibe. Egy alkalma-zott se bír ki nálam két évnel többet.

— Újból megnyílt a népközösségi könyvtár. Közöltük, hogy a Magyar Népközötség közművelődési szakosztályának kezelése és irányítása alatt álló ingyenes népkönyvtár újirrendezése után és többszáz legújabb művel felszerelve, ismét a tagok rendelkezésére áll. A Népközötség központi irodájában berendezett könyvtár mindennap, vasárnap és ünnepnapon is délelőtti 10—12-ig van nyitva. A Népközösségi könyvtár részére további adománykönyveket köszönettel fogad a könyvtárbizottság.

— A köz- és magánalkalmazottak nyugdíjnyújtása. Arad, Str. A. Macioni No. 12. szombaton, f. hó 22-én délután 4 órakor választmányi ülést tart, amelyre annak rendes- és pórtagjait ezennel meghívja az elnökség.

— Fiatal csikókat találtak Ujaradon. Az aradi rendőrség közli, hogy az ujaradi előjáróság átiratot intézett hozzá, mely szerint két fiatal csikót találtak Ujaradon. Igazoltt gazdája átveheti azokat az ujaradi előjáróságon.

Kicsérélték a Gojdu-alapítvány rendezésének egyezményéről szóló okiratot

Budapestről jelentik: Csáky István gróf magyar külügyminiszter és Radu Crutescu budapesti román követ ma kicsérélték a magyar külügyminiszterjumban a Románia és Magyarország között a Gojdu-alapítványt érdeklő ügyek rendezésére vonatkozóan 1937. október 27-ikén Bucurestiben létrejött megállapodást megerősítő okiratokat.

SZINHÁZ

Solymosán Magda-emlékestet rendez Aradon a Thalia-társulat

Solymosán Magda siremlékének teleplezésére készülnek Aradon. Az erdélyi színjátszás fiatal csalóányát — mint ismeretes, — a kérlelhetetlen végzet korán elszólította közönségétől. A rajongásig szerető primadonna, aki Aradról indult el karrierjének ivelő útjára, tragikus körülmények között ide is tért vissza és szülővárosának földje nyujt számára örök pihenőt. Mindenkinak emlékezében ott él Solymosán Magda neve, kitörölhetetlenül örökké... Az aradi Felsőtemetőben, az élők kegyeleje jeléül, a napokban felállították Solymosán Magda sírkövét, hogy hirdethesse a fiatalon távozott magyar művész nyugóhelyét. Ez a sír nem véletlen, hogy éppen most készült el az a sír, amikor a város falai között tanyáznak Solymosán Magda egykori karársai, a kolozsvári művészek, akik a legjobb partnert, a legjobb testvért veszítették el Magda halálával... A napokban avatják fel a sírkövet és a Thalia társulata kegyelettel vesz részt a gyászünnepségeken. Arad társadalmával együtt. Minden valóságosság szerint, mint ahogyan Kolozsváron is tették színésztársal, Aradon is esztét rendeznek Solymosán Magda emlékeztetere.

A Pozsonyi lakodalom sikere

Szünni nem akaró társorkánok, tejszényilvántások jelzik, hogy a Thalia operettegyüttesnek Pozsonyi lakodalom előadása a legteljesebb mértékben kiejegitette az aradi közönséget is. A nagyvonalu előadás ugy művészi tekintetben, mint külsőségeiben bemutatta az aradi közönségnek a kolozsvárijakat, s a tapasztalt siker alapján joggal állíthatjuk, hogy igen előnyösen. Reméljünk tehát, hogy a Pozsonyi lakodalom ezután házai is bizonyítani fogják ezt a kivételes sikert, ami különben az általános érdeklődésből is látható. Ma holnap este kilenc órakor és vasárnap délután 6 órakor szerepel egyelőre a műsoron a Pozsonyi lakodalom.

IGLÓI DIÁKOK, TUL A NAGY KRIVANON: OLCSÓ HELYARAKKAL. Mint előző cikkeinkben is jelezük, a Thalia rövid vendégjátékának műsorát igyekszik a legváltozatosabbá tenni, éppen ezért a régi nagy operettsikerek legjobbjait is műsorra tűzi. Így szombaton délután Farkas Imre világhírű diákoperetteje, az Iglói diákok, vasárnap délután 3 órakor pedig ugyancsak fenti szerző nagysikerű operetteje, Tul a Nagy Krivanon szerepel a műsoron, természetesen olcsó helyárrakkal. Talán fölösleges hangsúlyoznunk, hogy a Thalia előadásainál a délutáni és esti előadások között más különbség nincsen, mint a jegyek közötti árkülönbség.

VASÁRNAP ESTE PIROS BUGYELLARIS, CSEPREGHY FERENC LEGSZEBB NÉPSZÍN-MŰVE. A magyar népszínművelődés legmarkánsabb képviselőjének, Csepreghy Ferencnek, Piros bugyellaris című népszínművét újítja fel Aradon vasárnap este a Thalia színház. A mai modern drámmal bátran versenyre kelő nagyszzerű népszínmű előadása iránt városzergete éjének érdeklődés nyilvánul meg.

LEGKÖZELEBBI BEMUTATÓ HÉTFŐN ESTE: BOMBAÜZLET.

— A Film, Színház, Irodalom e heti száma, mely 3000 pengős rejtvenypályázatot jelent be és közli az 1000 pengős amatőr fényképpályázat első képeit. Beszámol az új szám a margitszigeti szabadtéri játékokról, közli Szabó Dezső, Fendrik Ferenc, Kárpáti Aurel, Egyed Zoltán cikkeit, a nagy, vidéki városok polgármesterei nyilatkoznak a jövő évi színházi szezonról és gyönyörű képes riport a pesti ballerínákról, közkedvelt villámlexikon és tarka-barka, pompás és viccrovat rejtvény, bridzs és számos szebbnél szebb képek emelik az új szám tartalmát. Ara csak 12-12-12-lei mutatószámot szivesen küld a kiadóhivatal: Budapest, Andrassy-ut 45.

VATA DE JOS kénes és szénasavas
hőgyógyfürdő

Szenzációs gyógyhatásu: Rheuma, csusz, kőszvény,

Ischias, lobbosodás, aranyér

visszértágulás és kü.

lőnböző női.

bajoknál

Ardeal legolcsóbb gyógyfürdője

50%-os

vasuti kedvezmény Aradtól.

Teljes napi penzió: reggeli, ebéd, vacsora, lakás **160-180 lei**

Kitűnő étterem. Elsőrangú zene. Meleg uszoda. tennisz.
tánc. kirándulóhelyek. Orvosi ellenőrzés. VONATOK A FÜRDŐ PARKJÁNÁL
ALLANAK MEG. Prospektust szívesen küld az IGAZ GATÓSÁG.

SPORT KÖZLÖNY

„Ki akarjuk köszörülni a csorbát Bucurestiben” — mondja Senkey Imre, a Hungária edzője

A nagyhirű tréner szerint a Hungária idegenben jobban játszik mint otthon és még akarja ismételni a prágai Sparta felett aratott egykori diadalát

„A Rapid feltétlenül megérdemelte a budapesti győzelmet”

Budapestről jelenti az Aradi Közlöny munkatársa: A magyar főváros sportkörében valóban a szenzáció erejével hatott a bucuresti Rapid vendéglátéka a kis Középeurópai Kupa mérkőzések első fordulóján, amikor — mint az Aradi Közlöny jelentette — a Hungária csapatát 2:1 arányban saját pályáján legyőzte. A második mérkőzésre most vasárnap kerül sor Bucurestiben és csak természetes, hogy a budapesti kék-fehérek nagyban készülnek erre a találkozásra. Senkey Imre edző irányítása mellett. Az Aradi Közlöny budapesti munkatársa beszélgetést folytatott a bucuresti-i kirándulásra készülő Hungária trénerével, a népszerű Senkey Imrével: a sportvilágban közismert „Senkey Icával”, a régi nagy MTK egykori legendáshírű játékosával. Senkey a következőkben nyilatkozott az Aradi Közlöny hasábjain keresztül a román sportközvéleménynek:

— A Hungáriát a bajnoki finisben valóban a balszerencse fosztotta meg a biztosnak vélt bajnokságtól. Bírói tévedés áldozata lett a Hungária és ez a körülmény természetesen legelkégtelenül a játékosáért.

Ennek a következménye volt az a sajnálatos vereség is, amelyet a bucuresti-i Rapid a Budapesten lejátszott mérkőzés során ráért: mert nyugodtan állíthatom, hogy a Hungária csapata igazi tudásának tíz százalékát sem nyújtotta ezen a meccsen.

A Rapid feltétlenül megérdemelte a győzelmet.

Hát egyesület nevezett a Szablóczky oldboy vándordíjra

A Szablóczky oldboys-vándordíj mérkőzésekre a következő egyesületek neveztek be: Az aradi futballbíró-testület, a Gloria, az ATE, az Astra, a Hakoah és a rendező AAC.

A szerda esti összejövetelen, amelyen az összes egyesületek képviselve voltak, Holbó István alelnök-igazgató ismertette az alapítólevél pontjait és megbeszéltek a további teendőket. Bozgan Gheorghe bírótestületi elnök indítványára a sorsolást 26-án, este 8 órakor tartják meg az AAC sporttelepen, hogy az eddig be nem nevezett egyesületek is benevezhessenek. Ezen az időponton túl nem lehet benevezni. Az első forduló 30-án kezdődik.

Nem igazolják az FC Ploesti-FC Craiova minősítő mérkőzés eredményét

Ploesti. A ploesti-i és craiovai csapat vasárnap játszotta le a minősítő mérkőzését a nemzeti bajnokságba való bejutásért. Ismeretes, hogy a mérkőzést a craiova-i együttes nyerte meg 1:0 arányban. A szövetség azonban nem igazolta az eredményt, mert bizonyos szabálytalanságokat vettek észre a mérkőzés leírásánál. A mérkőzés szövetségi megbízottja Fulga Alfréd, a szövetség alelnöke volt, akinek jelentése eddig még nem érkezett be a szövetséghez.

met, mert jobb s erősebb játékot mutatott. Vintila, Sipos, Wetzer és a két hátvéd elsőrangú játékosok

— folytatja nyilatkozatát Senkey edző, majd hozzáfűzi — másik kérdés azonban: mi lesz a revánsmérkőzésen? A Hungária idegenben jobban játszik, mint saját pályáján és a csapat most még a vágytól, hogy a pesti kudarcot és csorbát kiköszörülje és úgy tudja legyőzni a Rapidot, hogy a kék-fehérek tudjanak továbbjutni. Ha ez azonban nem sikerülne, legalább azt igyekeznünk elérni, hogy egyéges győzelemmel további harmadik mérkőzés lejátszását tehesük lehetővé.

— A Hungária — mondotta Senkey Imre — már egyszer megmutatta Prágában, a nagyhirű Spartával szemben hogy annak Budapesten szerzett előnyét nemcsak behozta, hanem felül is múlta.

A csapat Bucurestiben a következő összeállításban fog játszani:

Szahó — Kiss, Bíró — Négyessy, Sebes, Dudás — Béky, Vidor, Kalmár, Müller, Szabó III.

Csapatunk minden erejét megfeszítve fog küzdeni — fejezte be szavait Senkey edző — és reméljük sikerrel küzdünk meg ellenfeleinkkel! Pénteken reggel indulunk Budapestről, be- és kiutazási engedélyeink teljesen rendben vannak, pénteken délben érkezünk Aradra, ahonnan az utunkat folytatva, ugyancsak pénteken a késő esti órákban érkezünk a román fővárosba. (—)

O Julius 15-ig rendezik meg a román-német válogatott mérkőzést. Bucuresti. A román-német szövetségek között már hosszabb idő óta tárgyalások folynak a Németországban megrendezendő román-német válogatott mérkőzésnek az ügyében. Elvi megállapodás jött létre, amelynek értelmében a mérkőzést július 15-ig megrendezik.

O Bcdola legalább egy hónapig nem játszhat. Bucuresti. A Venus csapata vereséget szenvedett a Beogradskv együttesétől. A román bajnokságot nem játszott rosszul, azonban 88 percig kénytelen volt tíz emberrel játszani, mert Bodola már a mérkőzés második percében lesérült. Sérülése oly súlyos, hogy legalább egy hónapig nem szerepelhet mérkőzéseken. Eppen ezért a Venus vezetősége elhatározta, hogy vasárnapra megfelelő képességű játékosal helyettesíti a válogatott csatárt.

Kukoricát és kölest vetnek

a jég és áradások következtében elpusztult vetések helyébe

Bucuresti. (Rador.) Ionescu-Sisesti földművelésügyi miniszter elnökletével megbeszélést tartottak a földművelésügyi minisztériumban és megállapították a mezőgazdasági munkálátok eredményét. Ionescu-Sisesti miniszter közölte, hogy intézkedés történt oly irányban, hogy a jég és áradások folytán elpusztult vetések helyére kukoricát és kölest vessenek és egyetlen talpalatnyi föld se maradjon ki-

használatlanul. A legutóbbi héten 300 ezer hektár földet vetettek be, így az összes vetések területe 12 millió 200 ezer hektárra emelkedett. Ebből közel 9 millió hektár tavaszi vetést képez. A vetőmagot szükség esetén 30 százalékos árkedvezménnyel osztják ki azoknak a nagy- és kisgazdáknak, kik a jégverés, vagy árvíz folytán kárt szenvedtek

TEKESPORT

A TEKEKÖRZET TANACSULÉSE ismét több olyan határozatot hozott, melyet szükségesnek tartunk közölni:

AZ UJONNAN ALAKULT EGYESÜLETEK — Tipografia, Fița, Rapid — figyelmét a tekekörzethez felhívja, hogy afiliálásuk kérelmét mielőbb a körzethez adják be, mert a közeljövőben meginduló bajnokságban másként nem indulhatnak.

AZ UJ BAJNOKSÁG 1940. ÉVRE augusztus első vasárnapján indul meg és az egyesületek kivánságára a körzet elnöksége bejelenti a központnak, hogy egyelőre a nálunk jól bevált módszer szerint, tízenkettes csapatokkal, négy menetben, vérző fára kívánja megrendezni. A bajnokság ismét két csoportban kerülne lebonyolításra, mikor is az A-csoportban az afiliált hét egyesület, míg a B-csoportban az egyesületek tartalékcsoportjai, továbbá az ujonnan afiliálendő egyesületek csapatai vennének részt.

A bajnokság befejezte után az A-csoport utolsó helyezetteje kiesne a B-csoportba, viszont a B-csoport bajnoka bekerülne az A-csoportba. Az A-csoport utolsóelőtti helyezetteje kétfordulós mérkőzést játszana a B-csoport második helyezettejével és a győztes az A-csoportba jutna.

Az 1940. évi bajnokság is két csoportra van tervezve, mint az elmúlt évi volt, a szokásos pályaválasztói jog cseréivel.

A KEDVEZMÉNYES UTAZAST KÉRŐ BEADVANYT a szerdai határidőre csak a Prieteni adja be, miért is a körzeti tanács felhívja az egyesületeket, hogy kérelmeiket, hétfői tanácsülésre saját érdekükben adják be, nehogy késedelmeskedésük kiadástöbbletet jelentsen.

A BIROTANFOLYAM junius hó 24-én, hétfőn este 9 órakor kezdődik a tekekörzet hivatalos helyiségében, melyen az egyesületek által delegált következő bírójelöltek tartoznak pontosan megjelenni: Bardocz, Heidrich, Sepsz az AAC, Pascu Gheorghe, Nedici, Kiss I az Infrațirea; Terbancea, Gligorescu P., Curila, Ștanița a Prieteni; Weszej, Allár, Tusz I a Tricolor; Ponța, Zarea a Meșajurgistul; Fejes, Bjum a Transilvania és Nuver, Gligorescu St. a Fortuna által kijelölt tekezők. A jelöltek hatételes kurzusán a tanács tagjai lesznek az előadók és tekintve, hogy valamennyi jelölt ruflinírozott tekező, minden bizonnyal sikerrel teszik le a vizsgát.

A METALURGISTUL EGYENI VERSENYT RENDEZ hölgy. és férfi-tekezők részére junius 22—23-án szombat este és vasárnapon egész napon át. Az egyéni verseny, mely 3 dobás vérző fára módszer szerint nyer lebonyolítás, szombaton este 8 órakor kezdődik és vasárnap este 9 órakor a holtversenyeket elődöntő rádobásokkal ér véget.

A verseny hölgyek és férfiak részére ad alkalmat versengésre és tekintve, hogy a hölgyek három és a férfiak öt értékes tiszteletdíjazásban részesülnek, bizonyára valamennyi hölgy és férfi egyéni játékosunk élénk vetélkedése fogja kísérni ezuttal is a Metalurgistul versenyt, mely mindig a legjobb rendezésben folyik le. A verseny a Metalurgistul-pályán a „Farkasverem”-ben kerül lebonyolításra.

A PRIETENI-TRICOLOR EMLÉKZASZLÓ MÉRKŐZÉSE teszi változatosabbá a bajnoki színpadot, mellyel a két egyesület az egymásközi barátságot kívánja még jobban elmélyíteni. A két egyesület mindkét csapata kétfordulós küzdelemben találkozik egymással junius 23. és 30-án és pedig úgy, hogy mindenik játéknapon mindkét pályán mérkőzést bonyolít le. Az első fordulóban az A-csapatok a Prieteni-pályán, a B-csapatok pedig a Tricolor-pályán mérkőznek, míg a jövő vasárnap a második fordulóban az A-csapatok a Tricolor-pályán, B-csapatok pedig a Prieteni-pályán játszik le mérkőzéseiket. A mérkőzések pont és faarányra mennek.

Bucuresti-i sajtóközlemények a nemzetközi helyzetről

A „Rador“ félhivatalos távirati iroda jelentése

Bucurestiből jelentik: A bucaresti-i sajtót élen foglalkoztatják a francia katonai összeomlással kapcsolatos külföldi események. Az „Universul“ a magyar képviselőházban elhangzott beszédekkel foglalkozik és azt fejtegeti, hogy — bár nem kíván vitába szállani Teleki Pál gróf magyar miniszterelnökkel — az ország nemzeti egysége nem egy szerződésen alapszik és nem függ többé, vagy kevésbé jogos megállapodásoktól. A trianoni szerződés — írja a lap — Románia számára nem jelentett mást, mint történelmi állapot ténylegesítését. Az Universul cikkírója rámutat Erdély fejedelemségeinek történelmi önállóságára és hangsúlyozza, hogy 1918-tól kezdve a gyulafehérvári országgyűlés határozata alapján az igazság rendszere lépett életbe.

„A földreform — írja a lap — nem tett különbséget a nemzetiségek között, a magyar paraszt a román paraszthoz hasonlóan részesedett a jogokból és nincs olyan idegen, aki csak az országban megfordult, hogy meg ne állapította volna azt a teljes szabadságot, amelyet kisebbségeink élveznek.“

„A végleges békét követő körülmények — fejezi be fejtegetéseit a cikkíró — az igazság reális békéjét kell kifejezzék, amelyek Európa számára a nyugodt boldogulás feltételeit biztosítják. Románia nemzeti egysége nélkül azonban ez elképzelhetetlen. Ezek azok az okok, melyek miatt Románia nyugodtan szemléli az események fejlődését.“

A „Romania“ Hitler német vezérnek az amerikai sajtóban megjelent nyilatkozatát idézi, amely szerint „csak korlátozott észjárású ember képzelheti be magának, hogy egy Überversailles jobb lenne, mint amint Versailles volt.“ Ennek a hitleri mondatnak boncolgatása után a hivatalos kormánylap arra a megállapításra jut, hogy a valóság embere semmiesetre sem támogathatja a gyulafehérvári igazságok megváltoztatására vonatkozó törekvéseket és nem képzelhető el „Übertrianon“ sem.

— Romániának az az óhajta — fejezi be fejtegetéseit a Romania cikkírója, — hogy minden szomszédjával jó viszonyban éljen és az erre vonatkozó erőfeszítéseire legutóbb éppen Gigurtu külügyminiszter mutatott rá beiktatása alkalmából.

A „Timpul“ ugyancsak élen kommentálja a külpolitikai eseményekkel kapcsolatos nyilatkozatokat és azt írja, hogy „a budapesti politikások tévednek, ha azt hiszik, hogy Trianonnak a német csapatok által történt elfoglalása a magyar revíziós álmokkal kapcsolatban állana. A nemzeti igazságszolgáltatás napjainak eseményei arra készítetnek bennünket románokat — írja a bucaresti-i Timpul — hogy nyugalommal várjuk az elkövetkezendő békét és a nemzetközi rendet. Őfelsége II. Carol király országa ma egységes, hatalmas és olyan egységes nyugalomban él, amely nemcsak, hogy példa nélküli, de abban a megingathatatlan elhatározásban is egy, hogy a történelem által szentesített nemzeti igazságát megőrzi.“

Új rendelkezések arról,

hogyan miképpen kaphatnak a régi erdélyi és bukovinai italmérési engedélyek tulajdonsái új italmérési engedélyeket

A szeszmonopol vezérigazgatósága rendelkezést adott ki, amelynek értelmében meg akarja könnyíteni azon italmérők helyzetét, akiknek italmérési engedélye már lejárt. A könnyítések arra vonatkoznak, hogy azoknak a régi italmérőknek, akik folytatni akarják működésüket, nem kell beszerezniük az új italmérési engedélyek igénylésekor a szeszmonopoltörvény 183, 194, 195 és 199. szakasza által megkövetelt okmányokat. Ezek tovább folytathatják működésüket abban az esetben, ha az italmérési engedély érvényének lejártától számított egy éven belül kérvényt nyújtanak be, amelyben azon kívánságuknak adnak kifejezést, hogy továbbra is folytatni akarják az italmérést. Az említett könnyítés csak azokra vonatkozik, akik első, vagyis eredeti kérvényükhöz csatolták a szeszmonopoltörvényben megkövetelt iratokat. Azok, akiknek valamilyen iratuk hiányzik, ezeket ki kell, hogy egészítsék, illetve az új kérvényhez kell csatolniok.

A fent említett kedvezményt nem élvezhe-

Értekezletet tartottak a megyei prefekturán a megye és a város tűzifaszükségletének biztosítása érdekében

Ionescu Iuliu dr. prefektus megfelelő mennyiségű vagon rendelkezésre bocsátását kéri a CFR-től

A megyei prefekturán Ionescu Iuliu dr. megyei prefektus elnökletével értekezletet tartottak, amelyen résztvettek az erdőigazgatóság, a CAPS, a fatermelők, a kereskedelmi és iparkamara, a mezőgazdasági kamara, a vízügyi szolgálat, a pénzügyigazgatóság képviselői, valamint a megyei főszolgabírók és a megyei prefektúra szolgálati főnökei. Ionescu Iuliu dr. prefektus az ülés megnyitása után üdvözölte a megjelenteket, majd pedig felolvasta azt a minisztertanácsi jegyzőkönyvet, amely a hadsereg, a hatóságok és a lakosság tűzifával való ellátásáról intézkedik.

A megbeszélések során az erdőigazgatóság által közölt adatok alapján megállapítást nyert, hogy Aradmegyében az állami és az állam által kezelt erdőkben körülbelül 20 ezer vagonot tesz ki az 1939—40-es termelési kampanyban kitermelt és az 1940—41-es kampanyból még a tél beálltáig kitermelendő tűzifamennyiség. A magáncégek nevében Micsolosi Emil dr. és Belcea Traian mérnök a munkások hiányára utaltak, aminek következtében rendkívüli nehézségekbe ütközik a kitermelt famennyiség elszállítása, de természetesen maga a termelés is. Ugyanakkor megemlékeztek arról is, hogy még mindig vagonhiány tapasztalható.

Pacuraru Brutus kereskedelmi és iparkamarai főtitkár felszólalása után Ionescu Iuliu dr. prefektus a következő határozatot hirdette ki: A fatermelőket és a kitermelő vállalkozókat, illetve munkásokat a járási székhelyekre hívják össze, ahol a fent említett minisztertanácsi jegyzőkönyv intézkedéseinek megfelelően kollektív szerződéseket írnak alá. Ugyanekkor összeírják a még szükséges munkások táblázatát is azzal a céllal, hogy eljárjanak az illetékes katonai hatóságoknál, a melyektől az említettek katonai összpontosítás alól való felmentését kéri a kitermelési időszak tartamára.

Megállapította az értekezlet, hogy Arad város tűzifaszükséglete évi 12 ezer vagon. E mennyiség leszállításának biztosítása érdekében elhatározták, hogy közbenjárnak a CFR-nél, amelytől azt kéri, hogy elegendő mennyiségű vagonot küldjön a megye azon 14 állomására, ahol tűzifát rakodnak. Eszerint a vagonokat folyamatosan bocsátanak rendelkezésre, vagyis megfelelő számú vagon küldésére minden munkanapon az említett állo-

masokra. Ionescu Iuliu dr. prefektus felszólította a termelőket, hogy a vagonok igénylésénél teljesítsék a CFR által előírt formákat.

A prefektus egyben felszólította a főszolgabírókat, hogy részletes kimutatást készítsenek járásaik tűzifakészletéről és azok szükségletéről.

A megyei prefekturán Ionescu Iuliu dr. elnöke alatt megtartott értekezleten a mezőgazdasági kamara kérésére a prefektus hozzájárult ahhoz, hogy szombaton Nagyhalmágyon a járáshoz tartozó községek kiküldött fei értekezletet tartsanak azzal a céllal, hogy szintén hozzájáruljanak a mezőgazdasági kamara javára a közelmúltban megszavazott 1 százalékos illetékről szóló határozathoz.

Ugyancsen az értekezleten V. Baia folyammérnök ismertette a mondorlaci csatorna helyzetét, amelynek az a célja, hogy a Maros folyását megváltoztassa, tekintettel arra, hogy a folyó fenvegei a község egy részét. A jelentésből kitűnt, hogy a csatorna ásása befejeződött, de a csatorna hivatását még nem teljesíthette, mert a gát, amellyel a folyó régi útját elzárják, nem készíthetett el, tekintettel arra, hogy túl magas a víz szintje. Mielőtt a Maros szintje csökken, az erre vonatkozó munkálatokat azonnal megkezdik. A munkálatok elvégzése végett gondoskodnak arról, hogy a mondorlaci lakosok biztosítsák a szükséges anyag szállítását.

Törvényt hoznak Magyarországon

az országos nép- és családvédelemről

Budapestről jelentik: A Magyar Élet Pártja keddi értekezletén a jelenlévők lelkesen ünnepelték a kormányzót 72-ik születésnapja alkalmából, majd Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter ismertette az országos nép- és családvédelmi alapról szóló javaslatot. Ez a javaslat első lépés a szerves társadalompolitika kiépítése felé. Az alap célja a támogatásra szoruló néprétegek gazdasági, erkölcsi, szellemi felemelése útján az életviszonyok javítása, a társadalmi kiegyenlítődés elősegítése és a népesség szaporodásának előmozdítása. Az anyagiakban szikálködő és a nemzeti szempontból értékes és érdemes családok számára anyagi eszközt bocsátanak rendelkezésre. Az alap nem segély lesz, hanem kölcsön, amelyet a támogatásban részesült gazda helyzete javulásának arányában visszatéríteni tartozik. Az alap megalapítása az állami illetékekből befolyó bevételek 27 százalékát, ami a jövő évben 28 millió pengő, mert már csak fél költségvetési évről van szó. Ez az összeg azonban a jövő évben 41 millióra emelkedik, 1942-től pedig állandóan 42 millió pengő lesz, amire hozzájárul majd a jelenlegi szociális segélyalap. Ez is kb. 20 millió pengőre rug.

LEGUJABB SPORT

Az Újpest szombaton mérkőzik a Gradjanskyval

Budapestről jelentik: Jelentette az Aradi Közlöny, hogy a Kis KK első fordulóján a zágrábi Gradjansky 4:1 (1:0) arányban győzte le az Újpest csapatát. A revánsmérkőzést szombaton tartják meg Budapesten a Megyeri-úti pályán. A meccsre igen nagy előkészületek lesznek a lilá-fehérek csapata, hogy ne csak behozza a zágrábiak ott-hon szerzett előnyét, hanem olyan győzelmi gólarányt érjen el, amellyel továbbvihet a kupaküzdelmek során.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A névre szóló részvények után is be kell fizetni az évi 0.50 százalékos illetéket

Három napon belül kötelesek bejelentést tenni a részvénytulajdonosok

Intézkedés a számlabélyeg 6 ezrelékre való felemeléséről

Az Aradi Közlöny legutóbbi számában már jelentettük, hogy a kormány rendelkezése értelmében lényeges változásokat hajtottak végre a bélyegtörvényben és többek között a 0.50 százalékos számlabélyegilletéket 0.60 százalékra emelték. Az erre vonatkozó rendelet törvény a Monitorul Oficial június 18-iki keltezésű számában jelent meg.

A vonatkozó rendelet törvény értelmében módosítják az 1927. április 29-iki bélyegtörvény 14. szakasza, 13. paragrafus 1. bekezdését, valamint a 15. szakasz 3. paragrafusát, hatályon kívül helyezik a 17. szakasz 1. paragrafusának 3. 4. 5. 6 és 8. bekezdését, új paragrafust iktatnak a 15. szakaszhoz és új bekezdést a 22. szakasz 40. paragrafusához. Eszerint a bélyegtörvény 14. szakasza 13. paragrafusának 1. bekezdése a következőképpen módosul:

A kereskedők és iparosok egymásközötti, valamint a magánfeleknek adott számlái 0.60 százalékos számlabélyeg alá esnek.

A 15. szakasz 3. paragrafusához a következő új bekezdést fűzik:

A kereskedők és iparosok között létrejött szóbeli vagy írásbeli áruellátási szerződések mentesek a jövőben az egy ezrelékes repülőbélyeg, valamint az 1.68 százalékos aránylagos adó alól és a bélyegtörvény 15. szakasza 8. paragrafusának a) pontja vonatkozik rájuk is, mint az ingójavak eladására vonatkozó üzletekre, amelyekhez hasonlóknak tekintendők. (Igy tehát azok az áruellátások, amelyeknél az arra kötelezettek bélyegezett számlát adnak ki, mentesek a fenti adók alól.)

A 15. szakaszhoz egy utólagos paragrafust csatolnak, amely a 16. paragrafus elnevezést kapja. Ennek értelmében a részvénytársaságok összes részvényeivel függetlenül attól, hogy azok bemutatóra vagy névre szólóak-e, évi 0.50 százalékos illeték alá esnek.

A részvények értékét, amely után a fenti illeték fizetendő, a következőképpen állapítják meg:

a) Azon részvények esetében, amelyeket

a hivatalos tőzsdén jegyeznek, az az árfolyam mérvadó, amelyen a hivatalos tőzsdéi árfolyamjelentésben az előző év végén szerepeltek.

b) A csupán szabadforgalomban jegyzett, vagy egyáltalán nem jegyzett részvények esetében az értéket a pénzügyminisztérium állapítja meg az alábbi tényezők figyelembe vételével:

A csupán szabadforgalomban jegyzett részvények esetében azt az árfolyamot veszik alapul, amelyen a részvény az előző évben utoljára cserélt gazdát. Ez azonban semmiesetre sem lehet kevesebb a részvény névértékénél. Azon részvények esetében, amelyek nem jegyeznek a tőzsdén, az értéket, a nyereség figyelembevételével más cégek részvényeivel való összehasonlítás útján állapítják meg.

Az illetéket a vállalatok a részvényesek terhére kötelesek kifizetni annak a hónapnak a végéig, amely a közzétételt követi. Az osztalékok kifizetésekor az így előlegezett összegeket levonják.

A bélyegtörvény 17. szakasza 1. paragrafusának 3. 4. 5. 6. 7 és 8. bekezdése hatályát veszti.

A törvény 22. szakasza 40. paragrafusához a következő bekezdést fűzik:

Mentesülnek az örökösödési illeték alól az összes részvények, amelyekhez tulajdonosaik örökösödés révén jutottak, tekintettel arra, hogy utánuk a kincstár 0.50 százalékos évi adót hajt be.

A fenti rendelkezés egyik rendkívül lényeges újítása tehát az, hogy a 0.50 százalékos évi illetéket nemcsak a bemutatóra, hanem a névre szóló részvények után is fizetni kell.

Ezzel kapcsolatban az aradi kivetési pénzügyigazgatóság felhívja az érdekeltektől részvénytulajdonosokat, hogy három napon belül adjanak be részletes vallomást a tulajdonukban lévő részvényekről a fent említett illeték befizetése végett.

A bucaresti-i postavezérgazgatóság legújabb rendelkezése a külföldre irányított postacsomagok, repülőposta és táviratok felvételéről

A nemzetközi helyzetre való tekintettel a postai levél és csomagszállítás bizonyos országokkal rendkívüli nehézségekbe ütközött, úgy hogy a bucaresti-i postavezérgazgatóság egyes államokba a küldemények továbbítását egvelőre beszüntette. Erre vonatkozóan a postavezérgazgatóság távirati uton értesítette a postafőnökséget az e téren bekövetkezett változásokról. A közönséget érdeklő intézkedéseket alább közöljük:

Postacsomagot felvesznek a postán: Albánia, Csehország, Morvaország, Bulgária, Dánia, Svájc, Eritrea, Esztország, Abesszinia, Finnország, Németország, Portugál-India, Olaszország, Jugoszlávia, Lettország, Libia, Litvánia, Portugália, Szlovákia, Olasz-Szomáli, Spanyolország, Svédország, Magyarország és a Vatikán számára.

Repülőposta forgalom működik: Albánia, Csehország, Morvaország, Bulgária, Dánia, Svájc, Eritrea, Esztország, Abesszinia, Finnország, Németország, Görögország, Korfu szigete, Kréta szigete, Haifa, Havay szigete, Olaszország, Szardinia szigete, Jugoszlávia, Lettország, Libia, Litvánia, Mexikó, Palesztina, Portugália, Rhodos szigete, Szlovákia, Olasz-Szomáli, Spanyolország, Egyesült Államok, Svédország, Sziria, Transzjordánia, Törökország, Magyarorszá

és a Szovjetunió felé.

A táviróforgalomban a helyzet a következő: Táviratot Magyarországra csak a feladó veszélyére vesz fel a postahivatal. A Magyarországra küldendő táviratokon egyébként az aláírás előre megállapított távirati cím nem lehet és a feladó magánszemély, vagy cég teljes nevét köteles kiírni. Belgiumba, Hollandiába és Luxemburgba magántávirat nem küldhető. Olaszországba szintén csak a feladó veszélyére vesznek fel sürgönyt és csak olasz nyelven. Itt is a teljes aláírás kötelező. A címzett neve rövidítve, vagy előre megállapított távirati cím formájában nincsen megengedve. Szovjetországba csak tisztán érthető szövegezésű sürgönyt továbbítanak, a feladó teljes nevével és a következő nyelveken: orosz, német, angol, francia, ukrán, fehér-orosz, azbég, török, georgiai és örmény.

Legutóbb bucaresti-i jelentés alapján megírtuk, hogy Belgiumba, Luxemburgba és Hollandiába irányuló postai forgalmat beszüntették. A postavezérgazgatóság szerda reggeli távirati rendelkezése értelmében Hollandiába továbbra is küldhető magánlevél és levelezőlap.

Az aradi munkafelügyelőség közleménye a furnír- és szücsüzletek valamint női fodrászok nyári zárójáról

Az aradi munkafelügyelőség a következő közleményt adta ki:

A munkaügyi minisztérium határozata értelmében az aradi furnírraktárak munkarendje 1940. június 20-tól 1940. szeptember 15-ig a következő lesz: délelőtt 8-tól déli 13-ig és délután 15-től 18-ig lesznek nyitva.

A szücs műhelyek és üzletek munkarendje június 20-tól augusztus 15-ig a következő: délután 13 órától 15 óráig tartanak zárva, délután pedig 18 órakor zárnak, míg szombaton csak déli 13 óráig lesznek nyitva.

A női fodrászüzletek nyári zárójára a következőképpen alakul: június 20-tól augusztus 31-ig: a) Hétfőn, kedden, szerdán és csütörtökön reggel 7 órától déli 13 óráig tartanak nyitva, délután pedig 16 órától este 20 óráig. b) Pénteken és szombaton a normális záróra marad érvényben. c) Azon borbélyműhelyekben, ahol női fodrászok is dolgoznak, a női fodrász alkalmazottak hétfőn, kedden, szerdán és csütörtökön déli 13 órától délután 16 óráig kapnak déli ebédszünetet.

A többi üzletek nyári zárójára Aradon május 20-án már életbe lépett és azt annak idején közöltük.

Jelentősen emelkedtek

a CFR bevételei

Az államvasutak igazgatósága érdekes adatokat hozott nyilvánosságra a CFR pénzügyi helyzetének alakulásáról az elmúlt tíz esztendő során. A vasut, mint a legfontosabb szállítási eszköz, döntő jelentőségű eleme a nemzetgazdaságnak és a nemzetvédelemnek.

Az államvasutak költségvetése 1930-ban 12 milliárd 900 millió lejt tett ki, 1934-ig 9 milliárd 945 millió leire csökkent a költségvetés. Ettől az időponttól kezdve a gazdasági fellendülés hatása egyre érezhetőbbé vált a szállítási forgalomban és ezzel párhuzamosan a CFR költségvetése is növekedett, úgy a bevételek, mint a kiadások terén. 1935-ben tízmilliárd 433 millió, 1937-ben 13 milliárd 521 millió, 1938-ban és 1939-ben már közel 15 milliárd, a most folyamatban lévő költségvetési évben pedig 19 milliárd 337 lejt kitevő rekord összeget ért el a vasut költségvetése. A CFR költségvetésének növekedéséhez jelentős részben hozzájárulnak a vasut által eszközölt beruházások is, amelyek ha pillanatnyilag nem is hoznak megfelelő arányú bevételi többletet, kiegészítő hozzá fognak járulni a közeljövőben az illető vidékek gazdasági fellendüléséhez és ezen területek termékeinek értékesítéséhez.

A CFR bevételi forrásait szaporította új szállítási eszközökkel, köztük a teherautóknak helyettesítésével. A közlekedési eszközök szaporítása, modernebbé tétele, a gyorsaság fokozása, a külföldi és belföldi szállítóknek nyújtott különböző könnyítések és engedmények eredményeként, a személy- és teheráruforgalom egyaránt növekedett, lehetővé téve a vasutvezetőségnek azt, hogy a legmodernebb közlekedési anyagot állítsa forgalomba, új vonalakat építsen, megkettőzzen vasútvonalakat és javításokat eszközöljön a meglévő hálózaton. Hivatalos statisztikák adatai szerint a CFR bevételei 12 milliárd 150 millió letről (1930.) 8 milliárd 855 millió leire csökkentek az 1933-as pénzügyi évben, ettől kezdve a bevételek állandó emelkedést mutatnak:

1935	9 milliárd 346 millió
1936	10 milliárd 526 millió
1937	12 milliárd 320 millió
1938	13 milliárd 250 millió
1939.	14 milliárd 570 millió

Ha a fenti összegekhez hozzáadjuk azokat is, amelyeket az államvasutak a hatóságoknak eszközölt szállításokért kapnak, úgy az 1939-es bevételek összege 18 milliárd 262 millió lejt érne el.

= BEVEZETIK AZ EGYSÉGSZAPPANT. Bucarestből jelentik: A nemzetgazdasági minisztérium intézkedéseket tett a polgári lakosság és a hadsereg egységes láttalú szappannal való ellátására.

= Pótanyagokkal akarnak helyettesíteni egyes fémpari cikkeket. A nemzetgazdasági minisztériumban M. Gr. Romascanu technikai tanácsos elnökletével értekezletet tartottak, amelyen annak a lehetőségét vizsgálták meg, hogy bizonyos helyeken a fémgéptármányokat póttanyagokkal, mint: gummi, bakelit és celluloid helyettesítsék.

Több, mint 12 millió hektárra terjed a bevetett terület

Ebből kilencmillió hektárt tavasszal vetettek be

A földművelésügyi minisztériumban legutóbb megtartott értekezleten Ionescu-Sisestl földművelésügyi miniszter közölte hogy a minisztérium megfelelő intézkedéseket fogantatott annak érdekében, hogy korai tengerivel és muharral vessek be a jégesóval és árvízzel sújtott területeket hogy ne maradjon terület felhasználatlanul.

A miniszter ezután közölte, hogy az elmúlt hét folyamán 300 ezer hektár kiterjedésű területet vetettek be, amivel a bevetett terület 12 millió 200.000 hektárra emelkedett. E kiterjedésből 9.000.000 hektárnyi területen a vetést tavasszal hajtották végre.

Julius másodiktól július hatodikáig rendezik meg Aradon az idei nyári vásárt

Aradváros vezetőségének utasítására a város közigazgatási szolgálata a következő közleményt hozta nyilvánosságra: Köztudomásra hozzuk, hogy az idei nyári vásárt idén július másodiktól július hatodikáig rendezik meg. Kedden, július másodikán kizárólag a helyi kereskedők számára lesz vásár, tehát más helyekről érkezett kereskedők nem

adhatják el áruikat. A többi napokon, tehát harmadikán, negyedikén, ötödikén és hatodikán valamennyi árucsoport és az idegenből jött kereskedők számára is szabad a vásár! Julius ötödikén, pénteken rendezik meg az állatvásárt, minden fajtájú felhajtott állat kereskedelmi forgalmának lebonyolítására. Ugyanezen a napon lesz a gabonavásár is.

Valuta- és devizaárfolyamok

a német megszállás alatt levő országokban

Hollandia, Belgium és Norvégia megszállása új helyzeteket teremtett gazdasági és pénzügyi téren, amelyek érdeklik mindazokat akiknek ezekkel az országokkal gazdasági és pénzügyi kapcsolataik vannak. A helyzet egyelőre a következő:

A német uralom alatt maradt holland cégek és magánosok tulajdonát képező alapok tekintetében a Londonban székelő holland kormány magának tartotta fenn a döntés jogát.

Az Egyesült-Államok Kormánya, noha zárlatot rendelt el az Amerikában lévő összes holland és belga alapokra, elismerte a londoni holland kormány rendelkezési jogát a holland Nemzeti Banknak az Egyesült-Államokban lévő aranykészlete fölött.

Ha elismerik a Pierlot-kormány törvényes voltát is, az Egyesült-Államok Kormánya ennek is ugyanolyan jogokat biztosít, mint a holland kormánynak, vagyis rendelkezési jogot a német megszállás alatt maradt belga vállalatok, bankok és magánosok alapjai felett.

A norvégokra vonatkozólag még egyetlen ország sem hozott végleges határozatot.

Angliában az összes, német megszállás alatt levő belgák követelését zárolta az Angol Bank.

Hasonló elbánásban részesítette az Angol Bank a német megszállás alatt levő norvégok követelését, az esetről-esetre létesülő különleges kötések és rendezések kivételével.

Londonban a belga frank árfolyamát csak a 20 font sterlingig terjedő beváltásokra állapították meg, a belga menekültek részére. Más, általános rendelkezést még nem adott ki az angol kormány.

Az angol bank személyenként 155 holland forintig a holland menekültek részére 7.68 holland forintot árfolyamon vált be egy font sterlinget. Hivatalosan azonban a holland forintot nem jegyzik a londoni piacon.

A német megszállás alatt levő norvég bank 17.75-ös árfolyamon kezdte meg a norvég korona jegyzését 1 font sterlingért, egy dollár ára pedig 4.41 norvég korona.

= HUSZ SZAZALÉKKAL EMELTÉK A REKVI-RÁLT TÁRGYAKÉRT FIZETENDŐ ÖSSZEGET. A Monitorul Oficial június 18-iki száma közli a nemzetvédelmi minisztérium 546-1940. számú rendelkezését, amelynek értelmében az 1940-41. évben továbbra is alkalmazzák a Monitorul Oficial 1939. augusztus 8-iki számában közölt rekvirálási táblázatból, sokrétű szöveg-táblázatot, azzal a különbséggel, hogy az ebben a táblázatban foglalt árat 20 százalékkal tolemeik.

= Felszámol a dévai Közgazdasági Bank Rt. Déváról jelentik: A dévai Közgazdasági Bank Rt., amely a város egyetlen kisebbségi pénzügyi intézménye volt, hárminchárom éves eredményes működés után felszámol. A felszámolásnak az az indoka, hogy a pénzügyi intézmény összes részvényeit megvásárolja a Cassa de Pastrare S. A. Petrozsény. A bank június 27-én hívta össze közgyűlést, s azon kimondják a Közgazdasági Bank végleges felszámolását. A Közgazdasági Bankot, amelynek felszámolásával súlyos veszteség ér a hunyadmegyei közgazdasági életet, 1907-ben alapították.

Julius 13-ig lehet kiváltani

a vámhivatalokban maradt importárutakat

A külkereskedelmi minisztérium behozatali szabályozó igazgatósága közli mindazokkal az importőrökkel, akiknek a vámhivatalokba érkezett árujuk van és akik érvényes behozatali engedéllyel rendelkeznek, hogy 25 nappal meghoszabbították azt a határidőt, ameddig ezek az áruk a vámhivatalokból kiválthatók. Így tehát július 13-ig kötelesek a fent említett importőrök ezeket az árukat a vámhivatalokból kiváltani, tekintettel arra, hogy ezt a határidőt nem hosszabbították meg. Azokat, akik a fenti határidőig az árukat nem váltják ki, a március 4-iki törvény alapján megbüntetik.

= BÉLYEGMENTESEK A MÁRCIUS NEGYEDIKI TÖRVÉNY SZERINTI BEADOTT ÁR- ÉS KÉSZLET-KIMUTATÁSOK. A pénzügyminisztériumtól értesítés érkezett a város gazdasági ügyosztályához, hogy a március negyedik törvény 12. és 20. szakasza értelmében a kereskedelmi és ipari vállalatok által beadott ár- és készletjelentések nem bélyegkötelesek és így mentesülnek a bélyegilleték alól. A rendelkezést amely az árrögztelési törvényre vonatkozik - június 3-án, 27.048. szám alatt bocsátották ki.

Rádióműsor

- Romániai időszámítás. -

PÉNTEK, JUNIUS 21.

Bucuresti. Radio România, 12: Időjelzés, vizárlásjelentés, háztartási és orvosi tanácsok, 12.10: Lemezek, 13: Különléle hangszerszólók lemezekon, 13.20: Időjelzés, művészeti kulturális és sportközlemények, 13.10: Costica Tandz zenekara, 14: Hírek, 14.20: A zene folytatása, 15: Különléle közlemények, Radio România, 19: Időjelzés, időjárásjelentés, 19.01: Technikai üzenetek, 19.16: Francia vallásos zene lemezekon, 19.50: Hírek magyarul.

Bucuresti. Radio România, 20: N. Iorga tanár előadása egy francia városról, 20.20: XVIII. századbeli francia zene lemezekon, 20.45: Hírek, 21.05: Strauss Richard: Rózsalovag, Háromfelvonásos opera lemezekon, 22.45: Sportközlemények, 22.15: Hírek, 23.10: Szórakoztató zene lemezekon, 23.45: Hírek a külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 7.40: Ébresztő, torna, 8: Hírek, közlemények, éternd, hanglemezek, 11: Hírek, 11.30 és 11.45: Felolvasás, 13.10: Képzőművészet, 13.40: Hírek, 14.20: Időjelzés, időjárás- és vizárlásjelentés, 14.30: Magyar Revü Tánczenekar műsora, 15.30: Hírek, 17.15: Kép- és hangadászat Afrikában, Felolvasás, 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés hírek, 18.15: Cséka Béla énekel, Zongorán kíséri Rieger Tibor dr, 19.10: A rádió szalonzenekara, 19.35: Sportközlemények, 20.15: Hírek, 20.25: Mozart: D-dur divertimento hang lemezről, 20.50: Faluzó színészek Erdélyben, Előadás, 21.50: Amiről mindenki beszél, 22.15: Tánclemezek, 22.40: Hírek, időjárásjelentés, 23.10: Katonazenekar, 24: Hírek német, olasz angol és francia nyelven, 0.20: Kurina Simi és cigányzenekara muzikál.

Budapest II. 21: Hírek, 21.35: Frisa Antal gondolkázik zongorán kíséri Szirányi János, 21.50: Jövegnyelvezés fel a műbenzint? Fazekas István előadása, 22.20: Farkas Béla cigányzenekara muzikál, 23: Időjárásjelentés.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1933 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetésekre a következő módokra állapították meg: Alkalmazást keresők, elvesztett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetései, fűrés és gyógyhely hirdetései az avankint 1 leu. Egyéb apróhirdetéseik avankint 2 leu. A fenti rendelkezés értelmében az apróhirdetéseket a következők szerint szabályozták:

ALKALMAZÁSI KÉRÉS

Kiegészítő levelezésre, könyvelésre ajánlkozók magyar-német gyorsírónő. Címeket „Sokéves gyakorlat” jellegre a kiadóba kér, 2930

ALKALMAZÁST NYER

Megbízható, ügyes kifutókn könnyű munkára azonnalra felvétetik, Bul. Reg. Ferdinand 19. II. em., 6. 2938

Gyermekteien házmesternár állást keres. A férfi kőműves. Címeket a kiadóba kér, 2931

Ügyes, időzű mindenek felvétetik. Simoncsics, Str. Desseanu 10. 2932

Főnludó, fiatal mindenek azonnalra felvétetik. Cim a kiadóhivatalban. Jelentkezés délután 2-5 között, 2916

Mindenek keresek magános nő háztartásához. Str. Closca 12., I. 7. 2922

Str. Mocioni 30. szám alatt négyszobás, modern lakás terrasszal azonnalra is kiadó. Érdeklődni lehet Piata Mihai Viteazul II. szám alatt.

LAKÁS

Négyszobás, fürdőszobával, egyszobás, konyhás lakás kiadó. P. Gen. Cernat 8. 2941

Modern garconjakás, új házban, uccai szoba, előszoba és fürdőszoba, szeptember 1-re kiadó. Bul. Carol 63., a telefonpalota mellett, 2942

Modern, 2 és 3 szobás lakás, új házban, szeptember 1-re kiadó. Bul. Carol 63., a telefonpalota mellett, 2943

Szép, négyzobás, földszintes lakás, parkettás, újonnan festve, szeptember 1-re kiadó. Str. Cosbuç 2. 2944

VÉTEL-ELADÁS

Bármilyen nyelvű szépirodalmi és tudományos művet, könyvtárakat sürgesen megvételre keresek. Címeket szombat es ig a kiadóhivatalba kérek. 2940

Egy modern, keveset használt légszékény eladó. Str. Dna Balasa 93. 2939

Egy jókarban levő Szapessy-féle mély gyermekkosci eladó. Str. Closca 14. I. em. 2938

Keresek keveset használt gyermeksportkosci, Str. Closca 14., I. em. 2934

Singer-varrógép, Central Robln. teljesen jókarban, eladó, Cim a kiadóhivatalban. 2929

Eladó: modern méhészet, daráló, utul-forgó kövel, Hoffherz lörekrázó tengerlyek, targoncás szívó-nyomó szivattyu, Sztarek Macea, iud. Arad. 2925

INGATLAN

Nagy, új ház, 31 éve fennálló vegyeskedéssel eladó. Esetleg kerület is. Házzszám 254. Ghiproç. Iud. Arad. 2930

INGATLANOK eladásának és vételének közvetítése minden árszabályzatban. KÖLSZÖNÖK elsőségi megbízására. DIATSCHEK Inga Ianforgalmiroda, Arad Bul. Carol 46 (Lakás igazgató). Telefon: 26-95. 1505

KÜLÖNLEK

Erdély és Rogátban járó autókhoz társulnék mint Mitfahrer. Ajánlatokat „Utazótárs” jellegre a kiadóba. 2937

Keresek bérbe egy légszékényt, jó állapotban, Autobox, Str. Muresianu 5. 2921

Közel és belöldi pereszasznyezek, dióhálok modern ebédő, kombinált szobák, recamierek, varrógépök amerikai írósztal írógépek Planino, rövid keresztűres zongora és rövid zongora, Stingl-gyártmány, olcsón eladó. Veszünk teljes lakásberendezés és szerszereket, 200 logköleséni közvetítünk a remesvári szőlőházba, előlegzet adunk, olcsón borszablitunk Tempo bizományi üzlet. Fischer Eliza-palota.

PUHA ÓLMOT VESZÜNK

Legújabb jelentéseink:

Külön tárgyaló-bizottságot küld Olaszországba a francia kormány

Anglia nem kívánja Egyiptomot háboruba hajszolni. Brest és Thionville is német kézre jutott: 200.000 ember esett fogságba a tizedik francia hadseregből. — Elköltözött Bordeauxból is a francia kormány

Anglia kapja meg a franciák által rendelt amerikai hadianyagot

A Stefani iroda jelenti: A francia kormány a spanyol kormány közvetítésével Olaszországhoz fordult és fegyverszüneti tárgyalásokat kért. A német eljárásához hasonlóan az olasz kormány azt válaszolta, hogy rözközlel előzetesen a tejhatalmu francia megbízottak nevét és ennek megtörténte után az olasz kormány megjelöli majd azt a helyet, ahol a tárgyalások lefolyhatnak.

Berlin. A Stefani iroda jelenti: Berzini illetékes körökben cáfolják azokat a híreket, mintha a német főparancsnokság már fogadta volna a francia kiküldötteket és azok visszatértek volna Bordeauxba. A német főparancsnokság a francia küldöttség tagjaival még nem lépett érintkezésbe.

Mi a helyzet Egyiptomban?

Rómából jelentik: A DNB ügynökség közlése alapján a Stefani-iroda azt az értesülést hozta nyilvánosságra, hogy Londonban az angol kormány és Faruk egyiptomi király válság kitörésétől tartanak. Kairoban fontos eseményeket várnak. Ezeket a híreket Ankarából is megerősítik. Másrészt — közli a Stefani-ügynökség — newyorki jelentés szerint ottani pénzügyi körökben hasonló hírek vannak elterjedve. Jelentik azt is, hogy az egyiptomi kormány az utolsó csapatokat is visszahívta a libiai határról. A fentiekkel kap-

csolatosan azt jelenti Londonból a Reuter-ügynökség, hogy az angol kormány hivatalos szóvivője megcáfolta azokat a rosszindulatu személyektől eredő híreket, melyek szerint Nagybritannia háboruba akarja vinni Egyiptomot. Amint Nagybritannia Egyiptomtól kér, az csupán az, hogy ez az ország hűen tartsa be az öt Angliához fűző szerződés betűit és szellemét és lojálisan akadályozzon meg mindent, ami az angol hadműveletek gátlását célozza.

Elhagyta Bordeaux-t is a francia kormány

Bordeaux. Petain tábornagy, francia miniszterelnök közölte a bordeaux-i polgármesterrel, hogy a felesleges pusztítás elkerülése végett kormányával együtt csütörtök délután elhagyta Bordeaux-t és ezzel lehetővé teszi, hogy azt nyílt városnak nyilván-

ítsák. Ezzel szemben Toulon katonai és tengerészeti parancsnoksága ma bejelentette, hogy Toulon nem nyílt város és a touloni erődtítményeket az összes rendelkezésre álló erővel védik.

Angliának szállítják le az amerikai hadianyaggyárok a francia rendelkezéseket

Washington. Morgenthau pénzügyminiszter a sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy a francia hadianyagvásárlásokról szóló szerződéseket az angolokra írták át. Az USA kormány megállapodást kötött a hadianyaggyárakkal, melynek értelmében megengedték, hogy ki- szolgáltatathatók az angolok számára mindazok a hadianyagok, amelyekre vonatkozólag a franciák szerződést kötöttek, anélkül, hogy be kellene várni a francia fegyverszüneti tárgyalások lefolyását.

Koncentrációs kormányt alakít Rooseveltt...?

Washington. Rooseveltt ma az Egyesült Államok politikai történetében egyedülálló határozatot hozott. Az elnök ugyanis meghatározta azt, hogy kormányát koncentrációs kormánnyá alakítja át és ehhez a kongresszus utólagos jóváhagyását kéri. Az elhatározásnak megfelelően Rooseveltt két fontos tarcát: a hadügyi és tengerészeti tarcát élére két republikánus politikust nevezett ki. Az új hadügyminiszter Stimson, aki tudvalevőleg Hoover köztársasági elnöksége idején játszott fontos szerepet.

„Türelmünk végetért...”

Berlinből jelenti a DNB. A német lapok megemlékeznek és keményen kommentálják az északi és nyugati Németország nem katonai céljainak ellen intézett legutóbbi angol légitámadásokat. A Deutsche Allgemeine Zeitung azt írja, hogy Anglia rövidesen viselni fogja a brit aviatika műveleteinek következményét. „Türelmünk véget ért — írja a lap — Légi haderőnk, miután támadta a Themse torkolatát, hamarosan más katonai pontokat is fog bombázni.” Az Angrieff megemlékezik a német körházak bombázásáról és ehhez nagy befűkkel fűzi hozzá: Számjába helyeztük magunkat és a számjárt be fogjuk mutatni Angliának.

Jelentés Brest elfoglalásáról

Berlinből jelenti: A vezéri főhadiszállásról jelenti a német hadsereg főparancsnokság: — Bretagneban elfoglaltuk Brest francia katonai kikötőt. Normandiában a Loire felső folya-

sánál Nantes és Tours között több ponton átletük a folyót. A Loire kanyarulatánál Bourges közelében folytatjuk az ellenség üldözését. A Loiretől délre repülőgépeink megtámadták az ország- utakon visszavonuló csapatokat. Az ellenállást mindenütt megtörtük és biztosítottuk hadseregünk előrehaladását. Észak-Lotharingiában szétvertük a francia hadsereg maradványait. Ezek a csapatok a Mesei—Epinai—Toul vidékén, valamint a Vogézek vidékén csoportosultak. E pillanatban Toul és Luneville birtokunkban van. A Maginot-vonal körül Thionville város mindkét részén a harc tovább folyik. Weissenburgtól nyugatra a Maginot-vonalat áttörtük. Bombázó és zuhanó repülőgépeink szétrombolják az erődtítményeket. Burgundiában a Belfort felől előnyomuló csapatok találkoztak a Lyon irányába előretörő csapatokkal. Juni- us 19-én a foglyok száma meghaladja a 200.000 embert. A foglyok között van Altmayer tábornok, a tizedik francia hadsereg parancsnoka, egész vezérkarával együtt. (Rador.)

Az új lett kormány

Riga. Csütörtök este meg alakult az új lett kormány, melynek névsora a következő: Miniszterelnök és ideiglenes külügyminiszter: Kirchensteiner Agost dr. tanár. Hadügyminiszter: Dambitis Robert tábornok. Belügyminiszter: Laics Wil- lis iró. Belügyminiszterhelyettes és a politikai rend- őrség főnöke: Laikowskis Sigencie. Hadsereg fő- parancsnok: Klawins Robert tábornok. Az új kor- mány nyomban meg alakulása után megtartotta első minisztertanácsát.

Ujabb behívások Angliában

Londonból jelenti: A kormány csütörtökön beje- lentette az angol alsóházban, hogy július 1-én ujabb

Diplomáciai tárgyalások az Aaland-szigetekről a szovjet és a svéd kormány között

Stockholm. (Rador.) Megbízható értesülések szerint Colfontal asszony, a szovjet stockholmi követe felkereste Günther svéd miniszterelnököt, aki előtt kifejtette, hogy a Szovjetnek életbe- vágón fontos érdeke fűződik az Aaland-szigetek ellenőrzéséhez. Mint ismeretes, a svéd külügy- minisztérium két nappal ezelőtt kijelentette, hogy nem tűrheti, hogy a szigetek finn kezébe kerüljenek.

négy korosztályt irnak össze. Az összeírás az 1906- ban, 1907-ben, 1908-ban és 1909-ben született ifjakra vonatkozik. Juni- us végéig az angol katonák száma elérte a 4 millió főt. Intézkedés történt abban az irány- ban is, hogy a július 27. előtt huszadik évüket betöl- tött angol ifjak is jelentkezzenek a hadseregben.

LAPZARTA:

(Rador-jelentések)

MADRID. A Német Távirati Iroda jelenti Iron- ból, hogy odaérkezett francia menekültek, köztük Bonnet volt külügyminiszter, szerint a francia mi- niszteriumok Biarritzba költöztek.

Tabouis asszony, az ismert francia újságíró nő Ironon át Spanyolországba akart menekülni, a spa- nyol hatóságok azonban megtagadták a beutazási en- gedélyt.

BORDEAUX. A Havas-ügynökség jelenti, hogy a francia államtanács Lebrun elnöklété alatt csütörtökön délelőtt 9 órakor összeült. A tanácskozás délelőtt 10 óra 35 perckor ért véget. A megbeszélések eredménye eddig teljesen ismeretlen.

LONDON. A Reuter-ügynökség így értesül, hogy a tiencsini angol és francia negyedekben az ostrom- zárat délután 5 órakor megszüntetik.

MADRID. A Stefani-ügynökség jelenti: Két francia vizirepülőgép Valencia közelében leszállott. Az egyik gépet elkobozták és legénységét internálták a spanyol hatóságok. A másik gépnek sikerült ismét felszállnia és elmenekülnie. Egy harmadik gép Almeriától szállt le és ennek legénysége elmondotta, hogy 11 francia re- pülőgép indult el Marseilleből Oran felé, de nekény- telenek voltak motorhiba következtében leszállni. A két gép közül az egyiket foglalták csak le a spanyol hatóságok, mert a másikat a saját legénysége felgyul- totta.

RÓMA. Illetékes olasz körök cáfolják azt a hírt, amely szerint angol repülőgépek éjszakai támadás során elpusztították volna Torino ipari negyedét. Az olasz propagandai miniszterium meghívta Tori- nóba a külföldi újságírókat, akik itt meggyőződhet- tek arról, hogy a torinói ipari negyed sértetlen.

RÓMA. Victor Emánuel olasz király és császár visszatért a frontról és valahol Olaszországban fogadta Gorelkint, az új római orosz nagykövetet, aki átnyul- totta megbízólevelét.

LONDON. Az angol parlament két háza ma tit- kos ülést tartott, amelyen a belső védelmi terv ki- dolgozásával foglalkoztak.

RÓMA. XII. Pius pápa kihallgatáson fogadta Vla- dimir d'Ormesson vatikáni francia nagykövetet.

KAUNAS. A litván kormány feloszlatta a nem- zeti pártot, amely 14 esztendőn át volt kormányon.

KAIRO. Brit repülőgépek hat olasz repülőgépet gyújtottak fel. Egy eritreal éjszakai repülés alkalmá- val egy ellenséges repülőt lelőttek. Csütörtökön reggel az egyiptomi Sellun közelében egy olasz repülőgép személyzete fogságba esett. A legutóbbi 24 órában 15 repülőgépet veszítettek és más 5 gép elpusztult.

TOKIÓ. A DNB-ügynökség értesülése szerint a külügyminiszterium szóvivője csütörtökön kijelente- te, hogy a francia kormány elfogadta a japán kor- mánynak azt a kérését, hogy ne szállítsanak hadi- anyagot a csunkingi kormány részére. A francia kor- mány hasonlóképpen elfogadta azt is, hogy japán tisztviselőket küldjön az indokinal szállítások módo- zatainak megvizsgálására. Más forrásból is jelenti, hogy a tokiói francia nagykövet közölte Tanii kül- ügyminiszterhelyettesel a fentemlített francia in- tézkedéseket.

Ujabb német jelentés szerint Southampton kör- nyékét is bombázták. Ezen kívül Franciaországban is folytattak bombatámadásokat és La Rochelle, Bor- deaux, valamint St. Nazaire kikötőjét bombázták.

BERLIN. Berlinbe ma szovjet orosz határmegál- lapító küldöttség érkezett, amelyet Alexandroff, a külügy népbiztosság főtisztviselője és Leontiev ez- redes vezetett.

MOSZKVA. Moszkvába ma dán kereskedelmi kül- döttség érkezett, amely a Dánia és Oroszország kö- zötti kereskedelmi kapcsolatok szorosabbra tűzésének lehetőségét tárgyalja meg.

BERN. Hivatalosan jelenti, hogy Franciaország és Svájc között a csütörtöki napon megszűnt a vasút- és táviróforgalom.